

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 1

1 Sreda, 17. april 2024.

2 [Javna sednica]

3 [Završne reči]

4 [Optuženi ulazi u sudnicu]

5 --- Po početku zasedanja u 9:31h

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobro jutro,  
7 dobrodošli.

8 Molim da se najavi predmet.

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude. Ovo  
10 je predmet KSC-BC-2020-04, Specijalizovani tužilac protiv  
11 Pjetera Shale.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

13 Interesuje me ko je u timu Tužilaštva danas. Vidim da ima  
14 malih promena.

15 G. DE MINICIS: [Prevod] Da, Časni Sude. Dobro jutro. S  
16 nama je u timu g. Max Karakul, jedan od naših stažista, a  
17 ostali deo tima je isti.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobro.

19 Zastupniče, vidim da ste vi u istom sastavu kao i juče?  
20 Dobro.

21 Odbrana.

22 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala, Časni Sude. S nama je ovde  
23 g. Shala u sudnici, a u istom smo sastavu, osim što gđica  
24 Annie Lagueux, naša stažistinja je s nama u sudnici. Annie  
25 Lagueux.

1 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

2 Dobar dan, g. Shala.

3 U ponedeljak i utorak čuli smo završu reč  
4 Specijalizovanog tužilaštva, Zastupnika žrtava i delimično  
5 Odbrane. Još jedan deo je ostao

6 I ako sam dobro razumela, Branioče, vama će biti potrebna  
7 prva sednica danas da završite sa izlaganjem. Ukoliko bude  
8 primena što se tiče vremena recite nam. A ako ne, odmah vam  
9 dajem reč.

10 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala. Mislim da ćemo se držati te  
11 vremenske procene i sada bih dao reč mojoj kolegini, gđi  
12 Cariolou.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

14 Imate reč.

15 GĐA CARILOU: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude.

16 Nastaviću tamo gde smo se juče zaustavili, a to je tačka  
17 4 optužnice. G. Shala se tereti za ubistvo kao član udruženog  
18 zločinačkog poduhvata koji je imao nameru da ubije, ili za  
19 učešće u UZP-u, znajući da može doći do ubistva ili da je  
20 hotimično prihvatio taj rizik, ili da je bio pomagač u tome.  
21 Htela bih da se osvrnem na tri stvari. Pre nego što govorim o  
22 optužbama Tužilaštva, koja se temelje na doktrini UZP-a i na  
23 dokazima koji su s tim u vezi predočeni.

24 Najpre, Tužilaštvo tvrdi, da [BRISANO],

25 [BRISANO]

## Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 3

1 [BRISANO]

2 [BRISANO].

3 [BRISANO].

4 Nisu predloženi dokazi da je optuženi na bilo koji način  
5 bio uključen u te događaje ili povezan sa njim.

6 Pod dva, Tužilaštvo tvrdi da je 4. juna 1999. godine,  
7 pripadnici OVK i neki pripadnici OVK, a ne g. Shala su pucali  
8 i raniji dva lica navedena u optužnici i da je optuženi bio  
9 prisutan i učestvovao u premlaćivanjima.

10 Kao što je g. Aouini rekao, Svedok 1 je jedini svedok  
11 koji je zapravo izjavio da je g. Shala bio prisutan tokom tog  
12 događaja. Panel mora njegov iskaz da razmotri sa velikom  
13 obazrivošću. To nije diskreciono pitanje, s obzirom na to da  
14 je on sklon da laže, i na njegovu -- istorijat njegovih izjava  
15 i njegovu vezu sa g. Shalom, to je neophodno imati --  
16 neophodno imati takav pristup. Iskaz svedo -- prvog svedoka ne  
17 može biti prihvaćen, a da ne postoji potkrepa u nekim drugim  
18 dokazima za njegove navode.

19 Pod tri, Tužilaštvo tvrdi da je jedan od faktora koji je  
20 doprineo smrti zatočenika je činjenica da mu nije pružena  
21 odgovarajuća zdravstvena nega nakon što je upucan. Predloženi  
22 su dokazi Tužilaštva, u kojima mi govorimo u stavovima 166 do  
23 169 našeg podneska, koji pokazuju da je pružena zdravstvena  
24 nega Antonu Bisaku, nakon što je upucan.

25 Nije zauzet nikakav stav u pogledu toga da li je

1 zdravstvena nega bila odgovarajuća. Ono što treba da se  
2 istakne, je da optuženi nije bio u mogućnosti da pruži,  
3 odobri, naloži ili dopusti pružanje zdravstvene pomoći, bilo  
4 kom licu koje je bilo u fabrici metala u Kukešu. U datim  
5 okolnostima, on ne može biti odgovoran za smrt lica koja je  
6 bilo tamo, zato što je pružena neodgovarajuća ili nedovoljna  
7 zdravstvena nega.

8 svakom slučaju, Svedok 1, nije izneo ništa čime  
9 uključuje i povezuje optuženog sa navodnom odlukom da se  
10 uskrati dodatna zdravstvena nega žrtvi.

11 E, sad, Tužilaštvo tereti g. Shalu za ubistvo, pozivajući  
12 se na dva vida odgovornosti, na osnovu dotkrine udruženog  
13 zločinačkog poduhvata, a to je prvi i treći vid. Kao što  
14 znamo, načelo legalnosti primenjuje se ne samo na krivične  
15 prestupe, već i na vidove odgovornosti.

16 Ja vas upućujem na primer odluke sa MKSJ-a, odluka u predmetu  
17 Milutinović, od 22. marta 2006, stav 15, kojoj se osporava  
18 nadležnost.

19 Krivični zakoni 1977. godine, koji se primenjivao na  
20 Kosovu 1999., nije predviđao odgovornost putem učešća u UZP-u.  
21 Član 22 krivičnog zakona, predviđa odgovornost za saizvršioce  
22 koji su jasno nameravali da izvrše krivično delo. Dakle, to je  
23 klasični pojam saizvršilaštva. Član 26 tog krivičnog zakona iz  
24 1977., odnosi se na zločinačko udruživanje sa ciljem izvršenja  
25 krivičnih dela, a tu se ne pominje standard tzv.

1 predvidivosti.

2 Sudska praksa, sudskog žalben -- kosovskog Žalbenog suda  
3 je takođe potvrdila u svojim -- potvrđuje u svojim presudama u  
4 predmetima J.D. i drugi, kao i u predmetu XH.K. da UZP  
5 citiram, "nije jedan od vidova krivične odgovornosti koji je  
6 predviđen bilo kojim merodavnim zakonikom." Kraj citata.

7 Krivični zakon Kosova, nije predviđao odgovornost u bilo  
8 kom obliku, na osnovu UZP-a.

9 Ne samo da UZP nije bio predviđen krivičnim zakonikom  
10 SFRJ-a, već je konkretno izuzet iz zakona o Specijalizovanim  
11 većima Kosova. Mi smatramo, da formul -- tumačiti član  
12 16(1) (a), zakona o Specijalizovanim većima na taj način da se  
13 obuhvati i UZP, bi bilo na štetu interesima optuženog, i  
14 predstavljalo bi kršenja načela legalnosti.

15 Pored toga, kao što je navedeno u stavovima 267 do 271  
16 našeg podneska, mi smatramo da udruženi zločinački poduhvat  
17 uopšteno, a konkretno UZP3, nisu bili utemeljeni u  
18 međunarodnom običajnom pravu 1999., i stoga, na osnovu njih  
19 nije postojala krivična odgovornost za takva krivična dela.

20 Žalbena presuda u predmetu Tadić koja se smatra temeljem  
21 odgovornosti za UZP u međunarodnom običanom pravu, izdata --  
22 doneta je tek 15. jula 1999. Vremenski period kada je izvršen  
23 navodni UZP u našoj optužnici, počinje 17. maja, i završava se  
24 5. juna 1999. Drugim rečima, to je bilo pre donošenja  
25 drugostepene presude u predmetu Tadić.

1 Krivično pravo mora biti dostupno i predvidivo, kako bi  
2 optuženi mogao znati koja dela predstavljaju krivična dela. To  
3 u ovom slučaju očitno nije bio slučaj. G. Shala nije mogao da  
4 očekuje da će biti optužen za neko krivično delo koje nije  
5 nameravao na temelju pravosudno osmišljenog pravila  
6 Međunarodnog običajnog prava, koje bi se onda retroaktivno  
7 primenjivalo 20 godina kasnije.

8 Mali broj predmeta nakon Drugog svetskog rata, na kojima  
9 se temelji ovaj pojam, očigledno nije bio dostupan njemu,  
10 doneta sudska praksa je bila na jeziku koji on ne razume i u  
11 svakom slučaju nije jasna u pogledu tačnog obima ovog vida  
12 odgovornosti.

13 Osim teškog problema da se g. Shala tereti na osnovu  
14 navodnog UZP-a, Tužilaštvo nije pokazalo da je više lica  
15 zajedno delovalo, kako bi se ostvario zajednički cilj ubijanja  
16 zatočenika u fabrici metala u Kukešu, niti se takav cilj može  
17 zaključiti na osnovu predočenih dokaza.

18 Nekoliko svedoka je izjavilo da premlaćivanje zatočenika  
19 u fabrici Kukeš, je okončano 5. juna, kada je preminula osoba  
20 navedena u optužnici. Nakon tog datuma, kako Tužilaštvo kaže,  
21 novo lice je bilo zaduženo za zatočenike i taj novi oficir se  
22 postarao po rečima svedoka 1, da budu uspostavljeni bolji  
23 uslovi i sa njegovim dolaskom su obustavljena zlostavljanja.

24 Isto tako, Svedok 1448 je izjavio, citiram da su  
25 "uobičajena premlaćivanja okončana nakon 5. Juna. Svedok 1448

1 je takođe izjavio da je Xhemshit Krasniqi imao značajnu ulogu  
2 u tome da su odmah poboljšani uslovi zatočenja. Svedok 1448 je  
3 takođe izjavio, da nakon smrti žrtve, Xhemshit Krasniqi je  
4 citiram bio nervozan i psovao je vojnike OVK. On je ponavljao  
5 'Ovo se neće ovde više ponavljati.'" Kraj citata.

6 Taj iskaz potkrepljuje i iskaz Svedoka 4, koji je izjavio  
7 da su novi profesionalni čuvari došli neposredno nakon smrti  
8 jednog zatočenika i da su poboljšani uslovi na -- u kojem  
9 [sic] -- zatočenja.

10 Dakle, predloženi dokazi pokazuju, da nakon smrti datog  
11 zatočenika, preduzete su mere, od strane onih koji su bili na  
12 vlasti, uključujući Krasniqija, kako bi se postaralo da se sa  
13 pos [sic] -- sa zatočenicima postupa humano. Oni su promenili  
14 nadležno lice za zatočenike, došlo je do momentalnog  
15 poboljšanja uslova zatočenja, a to je bilo, kako bi se, kako  
16 je rekao Xhemshit Krasniqi, "to više tu ne ponovi". Časni  
17 Sude, kako to odgovara tome da je postojao zajednički cilj da  
18 se ubijaju zatočenici?

19 Ovi dokazi direktno protivureče tvrdnji Tužilaštva da je  
20 grupa koja je bila zadužena za zatočenike u Kukešu, a g. Shala  
21 nikada nije bio član te grupe, imala nameru da se ubiju  
22 zatočenici. Zapravo, ovi dokazi pokazuju da odgovorna lica  
23 nisu želela da se ubije bilo koji zatočenik, da su žalili zbog  
24 onog što se desilo i da su odmah preduzeli mere kako se to  
25 više ne bi ponovilo.

1           Dokazi na koje se oslonilo Tužilaštvo pokazuju takođe, da  
2   kakva god da je zdravstvena nega bila na raspolaganju, ona je  
3   pružena ranjenim povređenim licima, što takođe pokazuje, da ta  
4   grupa nije želela da zatočnici -- da taj zatočenik bude  
5   ubijen.

6           I ono što je važno, oni koji su bili odgovorni za  
7   zatočnike, i koji su navodno zlostavljali dve žrtve, nisu  
8   bila različita lica. Dakle, nije da je koman -- da su  
9   komandanti saznali da su podređeni postupali nezakonito i onda  
10  preduzeli mere, kako bi se postarali da se to ne desi više.  
11  Odgovorno lice po rečima Svedoka 1, barem sudeći po najnovijoj  
12  verziji njegovog iskaza, je zapravo lice koje je navodno  
13  pucalo u žrtvu.

14          I na kraju, nisu predloženi dokazi koji pokazuju da je  
15  optuženi želeo da se ubije to lice. Na -- upravo suprotno  
16  tome, optuženi nije znao za to, nije imao nikakvu ulogu u tom  
17  ubistvu i o tome je obavešten tek nakon okončanja rata.

18          Nisu predloženi nikakvi dokazi koji pokazuju da je smrt  
19  tog lica bilo nešto što je optuženi mogao predvideti.

20          Kao što je zaključeno u predmetu Geci, ta smrt nije  
21  usledila nakon zlostavljanja koje su zatočnici doživeli u  
22  fabrici metala u Kukešu. [BRISANO]

23  [BRISANO]

24  [BRISANO]

25  [BRISANO]



1 [BRISANO]

2 [BRISANO]

3 [BRISANO]

4 [BRISANO]

5 Nisu predloženi dokazi koji pokazuju suprotno i čini se da  
6 je smrt zatočenika bila jedan pojedinačni slučaj, a Tužilaštvo  
7 tvrdi, da se -- da su ljudi zbog toga zažalili i da su odmah  
8 preduzete mere kako se to više ne bi desilo.

9 Svi ti dokazi pokazuju da je bilo neverovatno da je  
10 optuženi mogao da predvidi da će dato lice biti upucano i  
11 prepušteno tome da umre.

12 Na kraju, tvrdnja da je optuženi bio prisutan tokom  
13 zlostavljanja, nakon kog je usledilo pucanje, temelji se samo  
14 na iskazu Svedoka 1, na koga se -- a na te iskaze se ne možemo  
15 osloniti, iz razloga o kojima su govorili g. Gilissen i g.  
16 Aouini juče.

17 Časni Sude, sada ću govoriti o nekim stvarima koje se  
18 tiču pravičnosti ovog postupka i pritužbama g. Shale s tim u  
19 vezi. O tome je bilo puno reči u četvrtom delu našeg završnog  
20 podneska. Danas ću se usredsrediti na tri glavna pitanja.

21 Najpre ću govoriti o fundamentalnoj nepravičnosti, koja  
22 je nastala zato što se oslanjalo na izjave koje je dao g.  
23 Shala u uslovima u kojima je prekršeno njegovo pravo na  
24 delotvornu pravnu pomoć, i pravo da ne može sebe da  
25 inkriminiše. Potom ću govoriti na temelju nepravičnost do koje

1 je došlo, zbog jedinstvenih okolnosti koje su okončane u pred  
2 -- predmetom broj 8 i na kraju ću govoriti o tome da je  
3 prekršeno pravo g. Shale da ospori navode svedoka Tužilaštva.

4 Kao što smo čuli u ponedeljak i juče, Tužilaštvo i  
5 Zastupnik žrtava se i te kako oslanjaju na izjave koje je g.  
6 Shala dao tokom četiri informativna razgovora, kada je  
7 ispitivan od strane iskusnih tužilašt -- tužilaca i  
8 istražitelja, uključujući i istruž [sic] -- tužitelje,  
9 istražitelje Specijalizovanog tužilaštva, a da nije obavešten  
10 i da mu nije pružena pravna pomoć, bilo pre ili tokom  
11 ispitivanja.

12 U pitanju su razgovori koji je sa optuženim vodila  
13 belgijska savezna policija i Tužilaštvo, 2016., i 2019., kao i  
14 dva starija razgovora koje je sa njim vodilo Tužilaštvo MKSJ.  
15 Panel je prihvatio u spis transkripcije razgovora vođenih pred  
16 MKSJ, a zaključio je da transkripcija razgovora sa belgijskim  
17 vlastima sa Specijalizovanim tužilaštvom, ne mogu biti  
18 prihvaćeni u spis.

19 Tokom svih ovih razgovora, optuženi je ispitivan bez  
20 prisustva advokata, a da mu prethodno nije bila pružena  
21 prilika da se konsultuje sa advokatom.

22 U svim tim razgovorima, optuženi je ispitivan u vezi sa  
23 vrlo inkriminatorskim pitanjima i optuženi je pružio odgovore  
24 na ta pitanja.

25 Odbrana je sistematski usporavala i protivila se

## Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 11

1 prihvatanju u spis ovih izjava, mi smo u više nava [sic] --  
2 navrata tvrdili, da ukoliko bi se pan [sic] -- Panel oslonio  
3 na ove razgovore, postupak bi postao nepravičan. Međutim,  
4 uprkos našim prigovorima i uprkos tome što je Apelacioni panel  
5 Specijalizovanih veća konstatovao, da je bilo prekršeno pravo  
6 g. Shale na svrsishodnu pravnu pomoć u sklopu razgovora koji  
7 je vođen 2016,. Izjave su i dalje raspoložive Panelu, da ih  
8 razmotre tokom svoje analize. Kao što smo videli, ti razgovori  
9 se često pominju u završnom podnesku Tužilaštva i u završnoj  
10 reči Tužilaštva.

11 Apelaciono veće je potvrdilo, da je ispitivanje g. Shale  
12 2016., predstavljalo jasno kršenje standardna -- standarda  
13 međunarodnog humanitarnog prava. Međutim, i došlo je do  
14 kršenja njegovim prava u okviru tog razgovora i usled toga,  
15 koirišćenje tih inkriminišućih izjava izvan konteksta, takođe  
16 je bilo neprihvatljivo u razgovoru koji je vođen kasnije,  
17 2019. godine. Da je razgovor 2016. Bio vođen na pravno valjan  
18 način, odgovori koje g. Shala pružio 2019., verovatno bi  
19 suštinski bilo drugačiji, naročito da je imao odgovarajuću  
20 pravnu pomoć na koju je imao pravo.

21 Način na koji je informisan o svojim pravima tokom  
22 razgovora, koji je vođen u prisustvu predstavnika  
23 Specijalizovanog tužilaštva je šokantan. G. Shali je bukvalno  
24 rečeno "informisani ste o svojim pravima i u pitanju je  
25 uobičajeno bla, bla, bla". Časni Sude, vi ne možete da

1 prihvatite ovakvo vidno kršenje prava optuženog.

2 U skladu sa doktrinom prema kojoj zatrovano drvo daje  
3 zatrovane plodove, a koju smo razradili u našim pi -- pismenim  
4 podnescima u vezi sa ovim pitanjem, nije moguće dalje  
5 korišćenje inkriminušućih izjava koje su date u sklopu  
6 razgovora vođenog 2019., i to u skladu sa odlukama Evropskog  
7 suda za ljudska prava. To je zbog toga što su izjave koje  
8 optuženi dao 2019. godine, što je na njih uticalo ono što se  
9 dogodilo u konrektu razgovora vođenog 2016., u okviru kojeg  
10 su prekršena prava g. Shale.

11 Tužilaštvo nije pokazalo da su ove izjave date voljno i  
12 bez pritiska.

13 Ukoliko bi se Panel za svrhe donošena presude oslonio na  
14 izjave koje su dobijene u takvim uslovima u kojima su pogažena  
15 najosnovnija prava g. Shale, onda bi celokupni postupak postao  
16 nepravičan i svaki zaključak zasnovan na takvim izjavama ne bi  
17 bio pravno valjan.

18 Postoji još jedan ozbiljan problem u vezi sa ovim  
19 pitanjem, kao što smo naveli u svom završnom podnesku, u članu  
20 46(H) Zakona, sve je sasvim jasno, naročito kada se pogleda  
21 zajedno sa Pravilom 180 [sic] -- 138 pravilnika. Panel mora da  
22 se izjasni o tome da li su dokazi prihvatljivi ili nisu, i to  
23 je jasno na osnovu toga što su u Pravilu 138(1) koristi  
24 imperativni prezent, za razliku na primer, od situacija kada  
25 se kaže da Panel "može" ili ne mora nešto da učini. Tu se

1 pozivamo takođe i na pravnu regulativu MKS.

2 U skladu sa zakonom Specijalizovanih veća i pravilnik --  
3 pravilnikom a naročito sa pravilom koji smo maločas pomenuli,  
4 neophodno je da se dakle donese odluka o tome da li su  
5 određeni dokazi prihvatljivi ili nisu. I ista pravila važe i u  
6 sklopu postupka pred MKSJ, pred MKSR, pred mehanizmom, pred  
7 Specijalnim sudom za Liban, pred Specijalnim sudom za Sijeru  
8 Leone. To je zbog toga, zato što strane u postupku moraju da  
9 imaju jasan uvid u to, šta je prihvaćeno u spis predmeta, a  
10 šta nije.

11 Odbrana ni dan-danas ne zna, da li Panel namerava da se  
12 osloni na ove izjave. I sama činjenica da se Odbrana o tome  
13 nije izjašnjavala, pokazuje koliko su njena prava udružena  
14 [sic] -- ugrožena.

15 Pitanje ovih izjava jeste jedno od ključnih pitanja u  
16 ovom predmetu, a mi ni dan-danas ne znamo kakav će pristup  
17 Panel zauzeti u odnosu na te izjave. I ta neizvesnost -- tom  
18 neizvesnošću se krši pravo g. Shale da zna sa sigurnošću kakvi  
19 su dokazi prihvaćeni protiv njega.

20 Drugo, postoji istinska nepravičnost i kršenje načela  
21 ravnopravnosti snaga u postupku.

22 Časni Sude, molim sada poluzatvorenu sednicu.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

24 Molim da pređemo na poluzatvorenu sednicu.

25 [Poluzatvorena sednica]

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 14

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 15

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 16

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25



## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 17

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 18

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22 [Javna sednica]

23 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, sada smo na javnoj  
24 sednici.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

1 Branioče, izvolite, imate reč.

2 GĐA CARILOU: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

3 Sada ću preći na poslednju temu koju želim da obradim.

4 Došlo je do jasnog kršenja prava g. Shale, da ospori iskaze  
5 svedoka koji daju sve -- koji svedoče protiv njega.

6 Postoji ozbiljan problem, zbog činjenice da su prihvaćeni  
7 u spis [sic] -- pismeni -- pismene izjave dva svedoka, dva  
8 važna svedoka, Svedoka 2 i Svedoka 4, uprkos tome što su ti  
9 svedoci mogli usmeno da svedoče pred panelom. Odbrani nije  
10 dozvoljeno da se suoči sa svim tim svedocima i da dovede u  
11 pitanje njihov iskaz, to nije bilo niti opravdano, niti  
12 zaslužno i za posledicu je imalo ugrožavanje prava Odbrane,  
13 pošto je Odbrani uskraćena mogućnost da svedocima predoči niz  
14 protivurečnosti koje su postojale u njihovim ranijim izjavama  
15 i u drugim dokazima.

16 Pored toga, i iskazi dva ključna svedoka, Svedoka 4733 i  
17 Svedoka 1448, prihvaćeni su u spis u pismenom obliku. Za to  
18 možemo reći da je razumljivo i prihvatljivo, jer su oba  
19 svedoka pokojna, međutim, izuzetno je važno biti obazriv, kada  
20 su u pitanju dokazi koji omogućavaju identifikaciju, a  
21 činjenica da je opis optuženog koji je dao Svedok 4733,  
22 očigledno pogrešan, dok je Svedok 1448 identifikovao optuženog  
23 na osnovu informacija koje je dobio iz nepouzdatih -- od  
24 nepouzdatih trećih lica, došlo je do ugrožavanja prava  
25 Odbrane, kada su ta svedočenja prihvaćena u spis u pismenom

1 obliku. Mi tvrdimo da je prekršeno pravo g. Shale da ospori  
2 važne dokaze i iskaze protiv njega.

3 Kako bi se to kršenje prava optuženog rešilo pravnim  
4 sredstvima, Panel treba da prida najmanju moguću dokaznu  
5 vrednost, svim iskazima koji nisu bili predmet unakrsnog  
6 ispitivanja i ne treba da ih prihvati ni u vezi ni sa jednom  
7 stavkom koja nije potkrepljena na osnovu nezavisnih i  
8 pouzdanih dokaza.

9 Umesto da prizna da postoje problemi sa traženjem da se  
10 prihvati u spis svedočenje Svedoka 4733 zbog promašene  
11 identifikacije optuženog, Tužilaštvo se na to oslonilo u  
12 najvećoj mogućoj meri i dovelo je najmanje četiri druga lica  
13 da ponove ono što je njima nekad svedok rekao.

14 Možda su ta lica ubeđena da im je Svedok 4733 rekao  
15 istinu, možda je i sam Svedok 4733 bio ubeđen da govori  
16 istinu, međutim, problem ostaje, njegova identifikacija  
17 optuženog bila je pogrešna. G. Shala nije gotovo potpuno  
18 crnomanjast ili crne puti, a Odbrana to nije mogla da dokaže  
19 tako što bi se suočila sa Svedokom 4733.

20 Odbrana dakle, nije imala prilike da uspori te iskaze i  
21 svedočenja, i nije uspela da ospori suštinu dokaza protiv  
22 svedoka.

23 Ovim se završava moje izlaganje. G. Gilissen će sada  
24 uzeti reč i završiti našu završnu reč. Hvala vam.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

1 Dajem reč g. Gilissenu.

2 G. GILISSEN: [Prevod] Ovo je težak trenutak za Odbranu,  
3 jer je vreme da se izvuku zaključci u ovom predmetu. To je  
4 uvek delikatan trenutak, a više nego ikad, čini mi se da je  
5 važno da budemo precizni i da izbegnemo bilo kakvu grešku ili  
6 nesporazume.

7 Moram da kažem, da kada sam slušao izlaganje i argumente  
8 Tužilaštva, da sam stekao utisak da kako se bojim može biti da  
9 postoje nekakvi mali problemi. Prvi je da suština u ovom  
10 postupku nije bio da li je bilo ljudi koji su lišeni slobode,  
11 to niko ne spori, niti da li su sa nekim ljudima postupali na  
12 jedan način. Ne. Pitanje u samom središtu ovog suđenja kao što  
13 je g. Aouini već rekao, je g. Shala, Pjeter Shala.

14 I zato moramo da insistiramo na pitanju da li je on  
15 učestvovao ili nije učestvovao i to u smislu krivičnog dela,  
16 ili na neki drugi način u tom hapšenju, zatvaranju i uslovima  
17 u kojima su ljudi bili zatvoreni. G. Shala je u vezi sa tim  
18 sasvim jasan. Ne, nikada i ni jednom.

19 Da li je učestvovao u protivzakonitom postupanju prema  
20 zatvorenicima i nasilju kome su oni bili izloženi? Ne, nikada.

21 I nazjad, da li je kriv za ubistvo jednog od zatvorenika?  
22 Apsolutno ne.

23 Tako da bi ovo mogao da bude i jednostavan predmet, tako  
24 kako je to Tužilac najjavio.

25 Da li je g. Shala bio član sistema koji je formiran da bi

1 se izvršila takva krivična dela, da li je on lično izvršio  
2 krivična dela za koja ga Tužilaštvo optužuje, jedno od tih  
3 krivična dela? Ne, nije. To je sasvim jasno. Ukoliko biste  
4 utvrdili nešto drugo, je li on izvršio i jedno krivično delo.  
5 Ako jeste izvršio i jedno krivično delo, je li to učinio kao  
6 izvršilac, ili kao saučesnik.

7 I najzad, ukoliko želite da utvrdite da li je g. Pjeter  
8 Shala izvršio neku radnju ili postupak koja je suprotna  
9 zakonu, moralo bi se znati da li je taj prekršaj i taj prestup  
10 bio povezan sa krivičnim delima koja su počinili drugi, ili je  
11 to bilo nešto što je specifično i sasvim individualno.

12 Kao što znate, Časni Sude, svi vidovi učešća u krivičnom  
13 delu zahtevaju barem jedan uslov, a to je svest o situaciji  
14 koja dovodi do krivičnog dela. Ukoliko i samo ukoliko se  
15 dokaže da je postojala ta svest, odn. ta namera, onda je nužno  
16 da se utvrdi postojanje makar jednog materijalnog čina ili  
17 radnje na osnovu koje se može okarakterisati postupanje tog  
18 lica, kao učešće u jasnoj krivičnoj radnji i situaciji koja  
19 dovodi do izvršenja krivičnog dela.

20 Da bi g. Pjeter Shala bio povezan sa zločinima koja su  
21 izvršila lica za koja je već utvrđeno da su kriva za krivična  
22 dela izvršena u fabrici metala u Kukešu, u periodu na koji se  
23 odnosi optužnica, Tužilaštvo se oslanja na izjave nekih  
24 svedoka koji tvrde da je g. Pjeter Shala učestvovao u  
25 zlostavljanju zatvorenika i drugim krivičnim delima koja su

1 izvršena protiv njih. Tužilac sa potpunim samopouzdanjem se  
2 oslanja na tri takva lica i samo tri, isključujući sve druge  
3 izjave koja su ta tri famozna svedoka dala, jer drugi delovi  
4 njihovih izjava se ne poklapaju i ne uklapaju u ovaj plan.

5 Zato ću reći da je to vrlo selektivno. To je biranje  
6 određenih elemenata i to je situacija u kojoj se zaista  
7 nalazimo, tako da moramo imati na umu da na osnovu određenih  
8 izjava ova tri lica, kako bi se utvrdila nužna veza između  
9 Pjetera Shale i zatvorenika, Pjeter Shala je ovde prikazan kao  
10 osoba koja je imala određene odgovornosti u Kukešu, određene  
11 dužnosti, određena ovlašćenja, tvrdilo se da je on bio jedna  
12 od glavnih lica među vojnicima koji su se nalazili u fabrici  
13 metala u Kukešu kao važan pripadnik 128. Brigade i navodno  
14 jedan od glavnih saradnika Ruzhdija Saramatija.

15 Na osnovu samo jedne izjave, koja nikad ni na koji način  
16 nije potvrđena, tvrdi se da je njegova moć koju je imao na  
17 licu mesta, ovlašćenja koja su mu bila data, bili takvi da je  
18 on mogao sasvim slobodno da dolazi u fabriku metala u Kukešu  
19 ili odlazi iz nje, a da nikome ne mora da opravdava svoje  
20 kretanje. U fabrici metala u Kukešu bilo je 1000 ljudi, a samo  
21 ovi koje smo naveli potvrđuju i tvrde, ne znamo ni zašto ove  
22 informacije koje sam naveo.

23 Naravno, te informacije niko nikada nije potvrdio da li  
24 je baš g. Shala bio taj koji je bio stacioniran u fabrici  
25 metala u Kukešu, da li je on imao nekakva ovlašćenja u odnosu

1 na vojnike i da li je baš on redovno učestvovao u nasilnim  
2 saslušavanjima i u postupanju prema zatvorenicima koje je  
3 imalo obeležja krivičnog dela.

4 Setićete se da je Tužilaštvo tvrdilo da je Pjeter Shala  
5 napao Svedoka broj 1 u najmanje 12 prilika, referenca na  
6 transkript od 6. juna 2023., strana 1933. Molim vas, u 12  
7 različitih prilika, Tužilac je imao toliko samopouzdanja da se  
8 osloni na svedoka koji je izneo tu činjenicu, jer su oni tako  
9 predstavili tog svedoka i njegovu izjavu, to je situacija.

10 Ali danas znamo, Časni Sude, da realnost nikada nije bila  
11 takva, baš nikada. Sve mi to znamo i zato je Tužilac izmenio  
12 svoje teze u ovom slučaju i kako je prikazao celu situaciju.  
13 G. Pjeter Shala nikad nije bio jedan od partnera Ruzhdija  
14 Saramatija u 128. Brigadi, to sada znamo, nije čak ni bio  
15 pripadnik te brigade, ni u jednom trenutku.

16 Shala, g. Pjeter Shala nikada nije imao nikakve značajne  
17 odgovornosti, ovlašćenja ili moć nad bilo kime u fabrici  
18 metala u Kukešu. Ni u jednom trenutku nije postojao ni jedan  
19 dokaz koji bi nam bio predodčen, a koji bi na to ukazivao.  
20 Prosto, nema ničega.

21 Danas niko više i ne pokušava da brani takvu verziju  
22 događaja. Čak postoji želja da se zaboravi da je to iko ikada  
23 tvrdio. Na svu sreću, Odbrana je bila u mogućnosti da utvrdi  
24 da g. Pjeter Shala nikada nije bio pripadnik 128. Brigade, ali  
25 takođe da je veoma mali broj ljudi od 1000 ljudi koji su se



1 nalazili u fabrici metala u Kukešu, u prvoj polovini 1999.,  
2 ikada video Pjetera Shalu, na tom mestu i u toj fabrici i u  
3 vreme na koje se odnosi optužnica.

4 A, onih nekoliko, taj mali broj ljudi koji su ga videli u  
5 fabrici metala u Kukešu u to vreme, potvrdili su da su ga  
6 videli samo dva, tri, četiri ili najviše pet puta, a niko nije  
7 rekao da su ga videli u prostorijama gde su se nalazili  
8 zatvorenici ili u njihovoj blizini. Još uvek čekam da čujem  
9 ime svedoka koji bi tako nešto rekao ili da vidim ima li ih  
10 više, a nema nikoga, ni jednog jedinog.

11 Još jednom, niko sada više ne tvrdi da je Pjeter Shala  
12 imao određene odgovornosti ili nekakav položaj u vrhu  
13 hijerarhije u fabrici metala u Kukešu, da je imao ovlašćenja  
14 nad bilo kime. Niko više ne tvrdi ni da je bio stacioniran u  
15 fabrici metala u Kukešu, pa čak ni u samom gradu Kukešu.

16 Štaviše, sada je jasno da osim ona ista tri svedoka koji  
17 optužuju g. Shalu, da je izvršio neke zločine, niko od drugih  
18 18, 18 ljudi za koje Tužilaštvo tvrdi da su bili zatvoreni u  
19 fabrici metala u Kukešu, nikada nije prepoznao Pjetera Shalu  
20 kao jednog od izvršilaca krivičnih dela. G. Aouini je to vrlo  
21 jasno izneo. Pa čak nije da je bio jedno od lica koji su oni  
22 imali prilike da vide dok su bili u zatvoru.

23 Niko nam nije dao opis lica koje bi izgledalo kao g.  
24 Pjeter Shala, što znači da je to naravno vrlo neobično. Ako  
25 treba da pokušamo da razumemo šta je tačno plan Tužilaštva.

1 Svedoci, neposredni svedoci, očevici su sasvim sigurni da  
2 nisu prepoznali g. Pjetera Shalu. Nisu ga poznavali. Nisu čak  
3 nikada ni čuli njegovo ime ili nadimak Shala ili Ujku.

4 Dakle, ništa ili skoro ništa ne preostaje od početnih  
5 teza Tužilaštva, osim jedne potpuno nove priče, jer naravno

6 [BRISANO]

7 [BRISANO]

8 [BRISANO]

9 [BRISANO]

10 [BRISANO]

11 [BRISANO]

12 [BRISANO]

13 [BRISANO]

14 [BRISANO]

15 [BRISANO], što je naravno veoma

16 važno.

17 Kao što znate, taj svedok --

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Da li možemo  
19 da pređemo na poluzatvoreno zasedanje?

20 G. GILISSEN: [Prevod] Da, svakako. Mislím da je to dobra  
21 ideja. Izvinjavam se, trebalo je to ja da zatražim.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Molim Sudsku  
23 službenicu da pređemo na poluzatvoreno zasedanje.

24 [Poluzatvorena sednica]

25 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 27

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9 [Javna sednica]

10 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, sada smo na javnom  
11 zasedanju.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

13 Izvolite, Branioče, možete nastaviti.

14 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

15 Dakle, sada sam vam ispričao novu priču, novu priču koju  
16 smo dobili od tima Tužilaštva protiv g. Shale, ali novu priču  
17 koja je nastavila da se menja i razvija sve vreme i koja je  
18 promenjena, promenjena u izjavi koju je dao ovaj svedok, tako  
19 da sada uključuje nova otkrića i informacije koji su utvrđeni  
20 u toku istrage. Imajte to na umu. Morate da pogledate to,  
21 datum koji se pominje.

22 Imate novi element u izveštaju sudskog veštaka, i shodno  
23 tome i izjava ovog svedoka se promenila. Novi element koji je  
24 izneo neki drugi svedok i izjava ovog svedoka ponovo se  
25 izmenila. Pogledajte datume, to je nešto što je nesumnjiva

1 stvar. Broj pucnjava, broj metaka, položaj, mnogo stvari koje  
2 su se promenile.

3         Posledica toga je da imamo nekoliko verzija jednog te  
4 istog događaja i različitih događaja sa različitim stepenom  
5 pojedinosti koje se iznose. Na primer, u pogledu toga ko je  
6 učestvovao, koja su sredstva korišćena u incidentu sa pucanjem  
7 i samim tim u vezi sa optužbom za ubistvo. Znate čak i ime  
8 lica koje je pucalo. Još sam juče rekao, da nam je to poznato.  
9 Ne moram to ni da ponavljam, ali neke stvari moramo ponoviti  
10 da bismo izbegli grešku. Dakle, čak i ime lica koje je pucalo,  
11 promenjeno je, ne samo jednom, pa ne ni dvaput, već tri puta.  
12 Imamo četiri različita imena lica koje je pucalo.

13         Rezultat toga je da imamo nekoliko verzija jednog te  
14 istog događaja i ja onda moram da postavim pitanje, ko je bio  
15 prisutan tokom tog događaja. To se puno puta izmenilo.

16         To nije ni jedini put kada je ovaj svedok promenio svoj  
17 iskaz. Možda bi bilo bolje da to kažem na poluzatvorenoj, a ne  
18 na javnoj sednici.

19         PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] U redu.

20         Molim Sudskog službenika da nas prebaci na poluzatvoreno  
21 zasedanje.

22                                 [Poluzatvorena sednica]

23                                 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

24

25

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17 [Javna sednica]

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, sada smo na javnoj  
19 sednici.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

21 Branioče, imate reč.

22 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala.

23 Taj -- Svedok 1 je zapravo ne samo ne -- svedok kome se  
24 ne može verovati, već postaje neverodostojan Svedok broj 1,  
25 jer to je jedini način da se objasne te razlike u njegovom

1 iskazu. I kada je Svedok 1 objasnio ili pravdao tolike promene  
2 i protivurečnosti u svojim izjavama, onda je rekao da je  
3 problem zapravo bio u prevodu. Nije oklevao da kaže da je  
4 problem bio u korektnosti nekih istražitelja, pa čak je doveo  
5 u pitanje i čestitost Tužioca, o tome sam juče govorio, a  
6 smatram da je to vrlo važan trenutak, jer ako se neko nađe u  
7 nezgodnoj situaciji tokom postupka, a svi mi moramo biti  
8 svesni toga.

9 Neverovatno je da Tužilac nije pitao zašto moj vlastiti  
10 svedok tako nešto kaže o jednom od mojih kolega. Zašto ga nije  
11 pitao zašto to kažete, u čemu je bio problem. Pod zakletvom,  
12 moj vlastiti svedok to kaže, ali ne. Tužilac ništa nije rekao,  
13 ćutao je i prešli smo preko toga i što pre promenili temu.

14 Ali zamislite, Časni Sude, na trenutak, šta biste vi,  
15 Časni Sude, kao sudije g. Shale, mislili kad bi g. Shala pod  
16 zakletvom dao iskaz, a onda menjao svoju izjavu, u toj meri u  
17 kojoj je to uradio Svedok 1. Da je više puta promenio sadržaj  
18 svojih izjava koje je dao pred vama, onda bismo se zapitali  
19 koji je istinski sadržaj izjave. Kada se nove informacije  
20 pojave na osnovu istraga, a koje su protivurečnosti sa onime  
21 što je on prethodno izjavio.

22 Međutim, to se ne završava ovde. Rekao sam vam da je taj  
23 isti svedok lagao, on je priznao [BRISANO]  
24 [BRISANO], što objašnjava neke  
25 pojedinosti koje je izneo Svedok 1 u pogledu tog ubistva i

1 objašnjava zašto se te pojedinosti ne slažu sa zaključcima  
2 veštaka.

3       Ovaj svedok je rekao da je lično bio očevidac ubistva i  
4 da je video kada je optuženi, g. Shala učestvovao u tome, dok  
5 su drugi svedoci posvedočili pred vama pod zakletvom, da ovaj  
6 svedok broj 1 nije bio u prostoriji kada je izvršeno ubistvo,  
7 zato što je u tom trenutku on bio s njima, zatvoren u jednoj  
8 drugoj prostoriji i više svedoka je to izjavilo.

9       I zato ja kažem, da ne možemo da -- i zato ja kažem, zato  
10 možemo da razumemo, zašto se mišljenja i zaključci veštaka ne  
11 poklapaju sa objašnjenjem koje je dao Svedok 1. No, štagod da  
12 je naše mišljenje, mi nikada nećemo znati šta se desilo tog  
13 dana kada je ispaljen jedan ili više metaka, zato što je  
14 Svedok 1 odlučio da laže, i toliko menjao svoje izjave, da  
15 niko više ne može biti siguran u pogledu toga.

16       E sad, šta biste vi mogli da zaključite ukoliko bi se  
17 pokazalo da je g. Shala makar jedan jedini put lagao kada je  
18 dao objašnjenje u svom -- ili svoju izjavu. Vi biste svakako  
19 rekli da je on neverodostojan, i rekli biste da ne možete da  
20 prihvatite i uzmete u obzir njegovo objašnjenje i naravno, vi  
21 biste ga osudili zasigurno i rekao bih da bi to bilo i  
22 normalno. Ono što ja pitam i ono što zakon istinska pravda  
23 traže, je da se kriterijumi koji se koriste prilikom analize  
24 verodostojnosti i pouzdanosti izjava, da ti kriterijumi budu  
25 isti za sve, bez obzira da li je izjavu dao optuženi ili



1 svedok.

2 Ja bih dodao i da ne sumnjam da će tako biti kada vi  
3 budete razmatrali spis predmeta, jer samo ukoliko se striktno  
4 poštuju pravila u po [sic] -- da se postupak može učiniti  
5 verodostojnim i pravičnim.

6 Ja ne bih želeo sada da dužim, znam da su advokati, a  
7 naročito advokati Odbrane uvek predugački, a to je zato što se  
8 plašimo da ćemo nešto zaboraviti.

9 Tako da na kraju, ja bih zatražio od vas da kažete da  
10 uslov pravnog standarda [sic] -- dokaza van razumne sumnje,  
11 nije ispunjen u ovom predmetu u pogledu svih optužbi koje su  
12 iznete protiv optuženog i usled toga ja tvrdim, da g. Pjeter  
13 Shala mora biti oslobođen.

14 Hvala vam, Časni Sude.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala, g.  
16 Branioče.

17 Sada smo završili sa završnom reči Odbrane i preći ćemo  
18 na odgovore. Najpre će Tužilaštvo, a potom eventualno  
19 Zastupnik žrtava dati svoj odgovor.

20 No pre toga, g. tužio [sic] -- pre nego što dam reč g.  
21 tužioču [sic] -- Tužiocu, imam jedno pitanje za Odbranu što se  
22 tiče transkripta.

23 Kad je reč o stranici 28, red 23, pa do 29, strane red 3,  
24 mislim da dve reči nisu transkribovane, zapisane, a zbog  
25 potpunosti transkripta, molim da vi to pogledate tokom pauze,

1 pa da nam kažete o čemu se radi.

2 G. GILISSEN: [Prevod] Da, svakako.

3 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

4 G. Tužioče, da li vam je potrebno da se pripremite kako  
5 biste mogli da odgovorite za završnu reč Odbrane, ili možete  
6 već sad da uzmete reč?

7 G. DE MINICIS: [Prevod] Časni Sude, bilo bi nam od pomoći  
8 ako bismo sad imali pauzu, kako bismo mogli da pronađemo sve  
9 reference u transkriptu u pogledu argumentacije koja je danas  
10 izneta.

11 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] U redu. Tako  
12 ćemo onda i postupiti. Sada ćemo imati pauzu do 11:15h. I onda  
13 ćemo nastaviti sa odgovorima.

14 Dobro. Pretres se prekida.

15 --- Pauza u 10:40h

16 --- Nastavak sa radom u 11:15h

17 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Želim vam  
18 dobrodošlicu. Da vidim. Tim Tužilaštva je u istom sastavu, je  
19 li tako? Da, vidim da klimate glavom. Isto važi i za  
20 Zastupnika žrtava kao i Odbrana. I g. Shala je takođe u  
21 sudnici.

22 Sada ćemo čuti odgovor Tužilaštva u vezi sa argumentima  
23 koja je Odbrana iznela u završnoj reči.

24 Da li možete da mi kažete koliko će vam otprilike vremena  
25 biti potrebno?

1 G. DE MINICIS: [Prevod] Rekao bih da će mi biti potrebno  
2 oko 20 minuta, manje-više.

3 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobro.  
4 Interesovalo me da li je to manje od onih 45 minuta koje  
5 načelno imate?

6 G. DE MINICIS: [Prevod] Svakako će biti.

7 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobro.

8 Imate reč onda, g. Tužioče.

9 G. DE MINICIS: [Prevod] Časni Sude, preliminarna opaska  
10 pre nego što odgovorim na konkretne stvari o kojima je  
11 govorila Odbrana, rekao bih da u nekim trenucima nije bilo  
12 jasno da shvatimo koji je izvor određenih argumenata Odbrane.  
13 Konkretno je bilo teško da vidimo -- napravimo razliku u  
14 pogledu toga da li se to temeljilo na dokazima koje imamo u  
15 spisu i koji ćete vi razmatrati, ili na dokumentima koji su  
16 obelodanjeni, ali nisu uvršteni od strane strana u postupku. I  
17 tokom suđenja, u ovom trenutku tokom suđenja, završeno je  
18 predočavanje dokaza, tako da ćete vi razmatrati spis takav  
19 kakav je dosad sačinjen.

20 Na primer, juče na strani 4258, kada je reč o Svedoku  
21 broj 1, date su izjave u pogledu toga da je taj svedok rekao  
22 da su leševi bačani [sic] -- bac -- bačeni u jezero. To je  
23 jedan primer, ima i drugih, ali mi nismo mogli da pronađemo  
24 gde je on to rekao tokom svog iskaza. Mi smo pronašli da je to  
25 pomenuto u nekim ranijim dokumentima, ali to nije uvršteno u

1 spis. Ima i drugih nekih opaski koje se kako verujemo temelje  
2 na dokumentima koji nisu ponuđeni na usvajanje od strane  
3 Odbrane i nisu sastavni deo spisa

4 Tako da ćete morati da budete vrlo obazrivi kada budete  
5 razmatrali to što je rečeno.

6 Odbrana je ponovo iznela više stvari u pogledu  
7 proizvoljnog lišavanja slobode, običajne prirode UZP-a, i  
8 izjave optuženog koji -- o kojima je bilo već reči pred Sudiji  
9 -- za prethodni postupak, i doneta je odluka pred Žalbenim  
10 panelom da se te izjave usvoje, tako da neću sada ponavljati  
11 sve što je tada bilo rečeno, budući da je to pitanje  
12 razrešeno.

13 Odbrana je ponovo iznosila, a i dala neke dodatne  
14 argumente u pogledu verodostojnosti svedoka Tužilaštva,  
15 konkretno sve -- tužio -- Svedoka broj 1 i 4733, pa bih sada  
16 govorio o tome.

17 Juče je Odbrana na stranici 4248 rekla da Svedok 4733  
18 nije poznavao optuženog, te stoga nije mogao da ga prepozna.

19 Osnov za identifikaciju od strane Svedoka 4733 je naveden  
20 u našem podnesku, detaljno smo ga obrazložili, i dali smo i  
21 neke dodatne argumente u našoj završnoj reči. Međutim, ono što  
22 bih sada ponovo da istaknem, Časni Sude, je da treba da imate  
23 holistički pristup dokazima u spisu i da ako tako pristupite,  
24 videćete da nema sumnje da je Svedok 4733 prepoznao optuženog  
25 dok je prevožen u noći 20-tog -- kao i tokom noći 20. maja

1 1999.

2 I početna tačka vaša ocena treba da bude više svedoka  
3 koji su rekli da je on bio tamo u tom trenutku i radio upravo  
4 istu stvar. Dakle, koja je verovatnoća da svi isto kažu.  
5 Optuženi sam je kako smo naveli u svom podnesku dao puno  
6 pojedinosti koje potkrepljuju iskaz tog svedoka. Odbrana se  
7 time nije bavila. Mi smo objasnili zašto iskaz tog svedoka  
8 potkrepljuje i sam optuženi.

9 Dakle, koja je verovatnoća da se sve to desilo pukom  
10 slučajnošću?

11 Jedan od tih svedoka, konkretno Časni Sude, je bio Svedok  
12 broj 1 koji je izvršio istu identifikaciju, dakle iste noći u  
13 istoj prostoriji kao i Svedok 4733, a Svedok broj 1 je dobro  
14 poznao optuženog. Da li su obojica pogrešili, da li su  
15 obojica izmislili istu priču?

16 Kako bismo odbacili bilo kakvu sumnju u pogledu toga da  
17 je možda došlo do neke [sic] -- neke komunikacije između ta  
18 dva svedoka. Reći ću da 2002., Svedok 4733 je rekao da je  
19 Pjeter Shala Vuk bio jedan od izvršilaca te noći. I on je  
20 naveo -- on je prva osoba koja je to pomenuo u izjavi, kada je  
21 od njega traženo da ostavi spisak tih lica. Svedok 4733 nikada  
22 do tog trenutka nije ranije video Svedoka 1, nakon događaja u  
23 Kukešu. I mi to znamo, zato što kada je s njim vođen razgovor  
24 u MKSJ-u 2003., i kada je upitan da kaže neke dodatne  
25 informacije o Svedoku 1, 4733 kaže:

1 "Ne, znam, možda su obojica pogubljeni, možda su obojica  
2 pogubljeni, ne znam."

3 Dakle, to pokazuje da on njega u tom trenutku još uvek  
4 nije bio video.

5 I ne može se ni pomisliti da su oni imali neki sastanak i  
6 dogovorili se šta će reći, tako da nema sumnje da je iskaz  
7 ovog svedoka istinit. Govori se o istim do -- istom događaju,  
8 o istim licima, o istom datumu, o istom mestu događaja.

9 Kad je reč o izjavi Svedoka 4733, kao i 1448, Odbrana je  
10 iznela neke opaske na strani 4229 transkripta i rekla da MKSJ  
11 njih nije smatrao verodostojnim. Odbrana nije dala referencu  
12 kako bi Panel mogao da proveri tu tvrdnju.

13 Mi nismo uspeli da pronađemo nikakvu referencu o tome,  
14 koja pokazuje da je to bio zaključak MKSJ-a. Odbrana kaže da  
15 je činjenica da g. Shala nije optužen pred MKSJ-om, ali to je  
16 stvar o kojoj donosi odluku Tužilaštvo MKSJ-a, i to ne  
17 pokazuje ništa u pogledu ocene verodostojnosti ovih svedoka,  
18 koji su obavili razgovor sa tadašnjim Tužiocem MKSJ-a.

19 Časni Sude, kada je reč o Svedoku 1, ja bih morao sada da  
20 pređem na poluzatvorenu sednicu, kako bih izneo neke  
21 argumente.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala, g.  
23 Tužioče.

24 Molim da pređemo na poluzatvorenu sednicu.

25 [Poluzatvorena sednica]

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 39

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 40

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25



## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 41

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21 [Javna sednica]

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, sada smo na javnoj  
23 sednici.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

25 Tužioče, izvolite, imate reč.

1 G. DE MINICIS: [Prevod] Časni Sude, Odbrana nije u  
2 potpunosti odbila da prokomentariše izjave optuženog ili da  
3 iznese stav u vezi sa njima. Oni se jesu u jednoj maloj meri  
4 oslonili na te izjave, ali na selektivan način, tako što su  
5 određene odlomke iz izjava izvadili iz konteksta.

6 Juče, na stranici zapisnika 4254, Odbrana je izjavila da  
7 je optuženi saznao za smrt žrtve ubistva tek prilikom  
8 razgovora koji je sa njim vođen 2016. godine. Časni Sude, to  
9 nije tačno. To jednostavno nije tačno. Odbrana kaže da je on  
10 za to saznao tokom istrage. To nije tačno.

11 On je tokom razgovora koji je sa njim vođen 2016. godine,  
12 izjavio da je za to saznao nekoliko godina kasnije [sic] --  
13 ranije -- [ispravka prevodioca] tri ili četiri godine ranije.  
14 Zašto bi on slagao s tim u vezi? Zašto bi on slagao? Zašto bi  
15 neko tako providno slagao u vezi sa tako važnom pojedinošću,  
16 zašto on ne bi rekao istinu s tim u vezi? To je pitanje koje  
17 vi Časni Sude, treba sebi da postavite, ali to prema našoj  
18 argumentaciji takođe pokazuje koliko je Odbrana selektivna u  
19 svom pristupu izjavama optuženog, a te izjave treba sagledati  
20 takve kakve su.

21 Jedna od posledica takvog selektivnog tumačenja pomenutih  
22 izjava, jeste stav koji je Odbrana juče ponovo zauzela na  
23 stranici zapisnika 4254. Odbrana tvrdi da je optuženi video  
24 Svedoka 1, jedino u dvorištu fabrike, i da je to jedina  
25 prilika u kojoj su se oni videli

1 Časni Sude, mi smo izložili u našem podnesku sve  
2 elemente koji dokazuju suprotno i to van razumne sumnje, ali  
3 želeo bih da vam skrenem pažnju na još jednu pojedinost, koju  
4 možda želite da uzmete u obzir kada budete ocenjivali dokaze i  
5 iskaze u vezi sa ovim pitanjem.

6 U stavu 146 našeg podnesa [sic] -- mi smo ukazali na  
7 iskaz prema kojem je tokom noći, 20. maja 1999., jedna od  
8 žrtava ženskog pola u ovom predmetu bila prinuđena da iznese  
9 optužbe protiv Svedoka 1, i da kaže da je on kolaboracionista.  
10 Taj događaj se odigrao unutar kancelarije -- kancelarije, u  
11 kojoj se odigrao i onaj događaj iz onog predmeta od 20. maja  
12 1999.

13 Sada vas pozivamo da pogledate izjavu koju je optuženi  
14 dao 2016. godine. ERN broj 07417 do 074129-ET, revidirano 1,  
15 strana 074126. Optuženi je tom prilikom rekao istražiteljima,  
16 kako je osamnaestogodišnja žena koja se nalazila sa njima,  
17 iznela optužbe na račun ostalih. Između ostalog, na račun  
18 nekoga u vezi sa kim Odbrana sugeriše da je svedok sa tom  
19 osobom saradivao. I sve se to može videti u zapisniku od 2.  
20 juna 2023., na stranama u postupku 1849 i 1850.

21 Časni Sude, to je samo još jedan dokaz koji nam pokazuje  
22 da se on jeste nalazio u toj prostoriji te noći. On je video  
23 šta se dogodio, on je to čuo i sećao se pojedinosti.

24 Časni Sude, priveo bih kraju svoje izlaganje, tako što  
25 bih odgovorio na stav koji je Odbrana zauzela danas na strani

1 8 privremenog zapisnika. U pitanju je mogućnost da se predvidi  
2 ubistvo.

3 Časni Sude, mi smo jasno izneli naš stav u pogledu  
4 umišljaja za ubistvo. Umišljaj je postojao. Obrazloženje smo  
5 izneli u svom podnesku i takođe smo tu argumentaciju razradili  
6 tokom naše završne reči. Ali želim nešto da razjasnim. Pored  
7 svega toga, naš stav glasi da je već drugog -- da je već 20.  
8 maja 1999. godine bilo jasno, da bi neko mogao da izgubi  
9 život, da bi žrtva ubistva mogla da izgubi život. To je bila  
10 mogućnost koja je bila opipljiva i predvidljiva i optuženi je  
11 to mogao da predvidi na osnovu svih informacija koje je imao  
12 na svom raspolaganju.

13 Časni Sude, trojica ljudi su izvadili pištolje, dohvatili  
14 ih u ruke i njima se služili da lome prste, koristili su se  
15 noževima, bilo je puno krvarenja, ljudi su gubili svest, bilo  
16 je i puno alkohola. U takvoj situaciji lako može da pođe  
17 naopako. Nije to neka nedokučivan, nezamisliva mogućnost. To  
18 je opipljiva, konkretna mogućnost koju su sva lica prisutna u  
19 toj prostoriji mogla da predvide.

20 S tim u vezi, Časni Sude, bilo kakav zaključak koji je  
21 prethodno izveo neki drugi sudski organ, za vas nije  
22 obavezujući i vi treba da donesete odluku na osnovu dokaza  
23 koji su izvedeni u ovom predmetu, a mi tvrdimo da dokazi  
24 izvedeni u ovom predmetu ne ostavljaju nikakvu sumnju u  
25 pogledu činjenice, da se moglo predvideti da bi neko mogao da

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 45

1 izgubi život. I to da bi žrtva ubistva mogla da izub [sic] --  
2 izgubi život i da je optuženi uprkost tome, uprkos svemu tome,  
3 nastavio te noći da se ponaša na način na koji se ponašao u  
4 odnosu na brojne žrtve, jednu za drugom. I to je ponovo sve  
5 učinio 3., ili 4. ljuđa [sic] -- 1999. To pokazuje zašto je  
6 Tužilaštvo dokazalo van razumne sumnje, da je postojao  
7 umišljaj ubistvo i da se to ubistvo moglo predvideti.

8 Ovim se izvršava moje izlaganje, Časni Sude.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Pošto smo  
10 saslušali odgovor Specijalizovanog tužilaštva, obraćam se sada  
11 Zastupniku žrtava, želite li vi da odgovorite?

12 G. LAWS: [Prevod] Da, molim vas, Časni Sude.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobro.

14 Kako bismo mogli da planiramo dalji rad, da li predviđate  
15 da ćete -- da će vam biti dovoljno 45 minuta?

16 G. LAWS: [Prevod] Mislim da će mi biti potrebno oko pet  
17 minuta.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Izvolite,  
19 imate reč.

20 G. LAWS: [Prevod] Mi želimo da se pridružimo  
21 argumentaciji koju je maločas iznelo Tužilaštvo

22 Naravno, nemamo nameru da ponavljamo iste argumente kao  
23 i Tužilaštvo.

24 Jedino što bih ja želeo da pomenem, odnosi se na Svedoka  
25 1 i na kritike koje smo čuli na njegov račun i na račun

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 46

1 njegove verodostojnosti. A kako bih mogao da se iznasnim s tim  
2 u vezi, moraću da vas zamolim da pređemo na poluzatvorenu  
3 sednicu.

4 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

5 Molim Sudskog službenika da pređemo na poluzatvorenu  
6 sednicu.

7 [Poluzatvorena sednica]

8 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 47

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 48

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25



1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17 [Javna sednica]

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, ponovo smo na

19 javnom zasedanju. Hvala.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

21 Sada dajemo reč Braniocu koji će izneti svoje komentare

22 na odgovor Tužilaštva i Zastupnika žrtava.

23 Izvolite, imate reč.

24 G. AOUMINI: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

25 Da samo ukratko repliciramo na nekoliko argumenata koje

1 smo primetili u odgovoru naših kolega iz Tužilaštva, a kasnije  
2 i Zastupnika žrtava. Ja ću se na njih osvrnuti redom, Časni  
3 Sude.

4 Prvo je, ako se ne varam, pitanje koje se odnosilo na  
5 reference ili ukazivanje na elemente koji nisu usvojeni u  
6 spis, ili nisu zaista raspoloživi ili dostupni kao takvi.

7 Suštinski odgovor je da, ali taj odgovor je u suštini  
8 složeniji. Ti dokumenti verovatno nisu -- odn. možda nisu  
9 usvojeni kao dokazi, kao takvi, ali oni su ipak deo spisa  
10 predmeta. Navešću vam jedan primer, pa se možete složiti ili  
11 ne.

12 Kada pominjemo jezero, Časni Sude. Da, to se pominje u  
13 jednoj izjavi. Tačno je da ta izjava nije usvojena kao deo  
14 dokumentarnih dokaza u ovom predmetu, ali to je po našem  
15 mišljenju deo spisa predmeta i deo istorijata ovog postupka.  
16 Zašto? Zato što je reč o izjavama koje je Tužilaštvo ponudilo  
17 na usvajanje po Pravilu 154. To je deo njihove argumentacije.  
18 To je jedan od razloga zašto ste vi, Časni Sude, odbili da  
19 usvojite u spis te izjave, jer tu ima više protivrečnosti i  
20 problema koji su ukazivali na to da ovaj svedok treba u  
21 potpunosti da svedoči uživo.

22 I to se mora uzeti u obzir. To je deo nečega što smo  
23 proživeli, zašto smo ispitali i neke svedoke, a neke druge  
24 nismo. To je deo istorijata ovog predmeta i što je još  
25 važnije, nije u pitanju nešto što je pogrešno ili lažno. Ono

1 što smo mi rekli je tačno, Časni Sude.

2 Drugi primer, Svedok Odbrane broj 5. Vodim računa o tome  
3 da smo sada na javnom zasedanju. Osnov onoga što smo rekli,  
4 sadržano je u podnesku 00680, a što je tiče onoga što se  
5 odnosi na prethodne izjave, to je podnesak 465. Za svedoka  
6 Odbrane, relevantan je podnesak 00680. Tamo ćete naći baš one  
7 elemente koji možda nisu dokazi, jer to nije obavljeno u vreme  
8 kada je čovek koji je izvor tih informacija svedočio već  
9 kasnije, ali to je nešto što treba uzeti u obzir, jer je to u  
10 našim dokumentima u spisu predmeta, to ste imali prilike da  
11 vidite, to je deo dokumentacije u jednom ili drugom trenutku  
12 je uključen u spis. Mi ne možemo prosto apstrahovati sve što  
13 je deo ovog postupka, na šta ću se vratiti, a Časni Sude, ja  
14 znam da se mi ne slažemo oko svega. Čuli ste izjašnjenja koja  
15 se kreću u jednom veoma širokom dijapazonu. Mi se ne slažemo i  
16 slažemo se oko toga da se ne slažemo i to je naš stav, Časni  
17 Sude.

18 Što se tiče druge stvari koja nam je prebačena, da se  
19 vraćamo i ponovo iznosimo neke pravne argumente, Časni Sude,  
20 odgovor je vrlo jednostavan. Mi moramo da iscrpimo sve moguće  
21 pravne lekove, sva pravna sredstva koja su nam na  
22 raspolaganju. Možda naše kolege smatraju da njihove  
23 intervencije u ovom predmetu mogu da se na tome završe, ali mi  
24 nismo sigurni da li je to zaista tako i za nas. Postupak je  
25 dugačak kako god se uzme i mi moramo da iznesemo sve argumente

1 za koje verujemo da je potrebno, da ih treba izneti u ma kom  
2 vidu. Smatramo da to treba da uđe u spis, da treba da bude  
3 zabeleženo u transkriptu. Ima elemenata koje smo prvi put  
4 pomenuli u usmenim izlaganjima, i naše je pravo i dužnost da  
5 ponovo na to ukažemo. Možda se oko nečega ne slažemo, ali to  
6 je u svakom slučaju naš stav, Časni Sude.

7 Što se tiče treće stavke koja se, ako se ne varam odnosi  
8 na Svedoka 4733 i na predlog Tužilaštva da se dokazi sagledaju  
9 u celini i mi vas pozivamo da to isto uradite, Časni Sude. Mi  
10 se ne slažemo sa Tužilaštvom kada oni pominju neke  
11 koincidencije i neke neregularnosti, jer to ne predstavlja  
12 standard, Časni Sude, niti stepen verovatnoće predstavlja  
13 standard, verovatnoća da je došlo do neke koincidencije? Ne.  
14 Naš stav je sasvim jasan, Časni Sude. Pomenuta su određena  
15 imena. Mi smo to podelili sa svima i svako ko je proveo  
16 određeno vreme u fabrici metala u Kukešu, može lako da se  
17 pozove na to ime. Eto, o tome se radi.

18 A, kakva je verovatnoća, to ne može biti standard ili  
19 kriterijum za dokazivanje krivičnih dela i nečijeg krivičnog  
20 ponašanja. Ono što je standard jesu dokazi van razumne sumnje.  
21 Kakva je verovatnoća da je neko ko se takođe zove Jakup  
22 Krasniqi, bilo da je to bio lekar koji je ljudima previjao  
23 glavu, da je on isti izvor koji je tako nešto rekao. Daut  
24 Haradinaj nikada nije nogom kročio u Albaniju tokom rata, a  
25 pomenuto je da se on navodno nalazio tamo. Dakle, zato smo

1 pominjali imena. Problem je sa imenima, problem ne postoji  
2 kada je reč o bolu koji su pretrpele žrtve. Mi to prihvatamo i  
3 to smo više puta izneli.

4 Ali, za koga tvrdite da je bio tamo, g. Bardhyl Mahmuti  
5 je bio tamo. On je pokazao svoj pasoš sa pečatima. Kroz to smo  
6 sve prošli. Nikakav problem u vezi s tim ne postoji, ali ne  
7 žalimo i ne smatramo da smo odgovorni za tako nešto. Žalimo  
8 zbog bola koji je izazvan, ali mora da se izrekne presuda  
9 Pjeteru Shali, u vezi sa time da li je neko koga pominje i  
10 tvrdi da je on imao taman ten, u pravu ili nije, a g. Shala  
11 nije dužan da plati za samu činjenicu da smo mi sada ovde u  
12 Hagu i da smo se okupili da bismo to utvrdili.

13 Što se tiče četvrte stvari, četvrtog argumenta, Časni  
14 Sude, u vezi sa dva Svedoka i njihovim izjavama datim pred  
15 MKSJ-om 2002., i 2003., tačno je da to nije usvojeno u spis  
16 predmeta i tačno je da je g. Gilissen deduktivnim putem  
17 izvukao neki zaključak iz činjenice da su profesionalni  
18 istražitelji MKSJ-a, ispitali ove svedoke u to vreme, ljude  
19 koji su -- to su ljudi koji su se konkretno bavili Kosovom  
20 pred MKSJ-om. To je bilo deo istrage i to je kontekst u kome  
21 je g. Gilissen izneo to izjašnjenje. Godinama se ništa nije  
22 desilo. Nekoliko godina nije bilo istrage. To nije bilo  
23 ozbiljno uzeto.

24 Sledeći put kada smo čuli za sve -- te svedoke kao što je  
25 g. Gilissen rekao, to je bilo tokom jedne medijske kampanje,

1 gde su izvori bili u stvari u Srbiji. Objavljeni su neki  
2 članci i onda se sve ponovo pokrenulo. U vezi sa kojom temom?  
3 Pa 'Žutom kućom', trgovinom organima. Imamo i dokumente. Možda  
4 nemam baš tačnu referencu da se sada na to pozovem, ko su ti  
5 ljudi, dvoje ljudi koji su navedeni kao izvori tvrdnji za  
6 trgovinu organima, ali to je razumna dedukcija. Vi se možete  
7 složiti sa tim ili ne. Tužilaštvo se može složiti ili ne. Mi  
8 pretpostavimo da neće, ali to je naš stav.

9 [BRISANO].

10 [BRISANO]

11 [BRISANO]

12 [BRISANO]

13 [BRISANO]

14 [BRISANO]

15 [BRISANO]

16 [BRISANO]

17 [BRISANO]

18 [BRISANO]

19 [BRISANO]

20 [BRISANO]

21 [BRISANO]

22 [BRISANO]

23 [BRISANO]

24 [BRISANO]

25 Drugo su forenzički nalazi. Imamo izveštaj, slažemo se sa

1 Tužilaštvom, položaj, anatomske položaji gde je žrtva sedela  
2 sa pruženim nogama, to je na toj istoj strani. Mi to ne  
3 sporimo. Videli smo *PowerPoint* prezentaciju, ona je dobro  
4 urađena, ali naša poenta je da putanje ne mogu da se promene,  
5 kada se promeni položaj na *PowerPoint* prezentaciji. Sudski  
6 veštaci nisu utvrdili da je bilo drugih putanja. Ukoliko  
7 udariti po mojoj ruci na ovaj način, onda postoji određena  
8 putanja. Ako to uradite ovako, pucate sa ove strane, onda  
9 postoje dve rupe. To je vrlo jednostavno. Reč je o fizici.  
10 Sudski veštak to nije uradio. Ne treba ni mi to da radimo

11 A druga stvar je hronologija. Treba da se podsetimo prvo,  
12 drugo, treće, svi se manje-više slažu da je takav bio  
13 hronološki redosled, ali niko ne zna kojim redom su ispaljeni  
14 pucnji. Sve to što mi kažemo, jeste da je to nejasno. Niko  
15 tačno to ne zna. Ne znamo ni mi. Ono što je sigurno, to je da  
16 ni neki od Svedoka ne znaju, stvari se ne poklapaju i to je  
17 naša poenta.

18 [BRISANO]

19 [BRISANO]

20 [BRISANO]

21 [BRISANO]

22 Sada je potrebno da pređemo na poluzatvoreno zasedanje.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Molim

24 prelazak na poluzatvoreno zasedanje.

25 [Poluzatvorena sednica]

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 56

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25



1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14 [Javna sednica]

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, sada smo na javnom  
16 zasedanju.

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Izvolite.

18 G. AOUMINI: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

19 Izjave optuženog, još jednom, ono što je istaknuto nije  
20 ono što smo mi hteli da kažemo. Mi ne upućujemo na izjave, mi  
21 smo rekli da je g. Shala za tu smrt saznao 2016. godine. Takve  
22 instrukcije smo dobili, to je stav. Nikada se nismo pozivali  
23 na to, jer se to ne poklapa sa ovim drugim izjavama i time  
24 kako su one korišćene.

25 To se vadi iz konteksta, a mi to ne vadimo iz konteksta.

1 Nismo selektivni. Naše kolege iz Tužilaštva kažu da to nije  
2 protivrečno. Mnogo godina kasnije, tačno, 2016. godina je  
3 mnogo kasnije, ali to je jedini trag koji imamo o tome, u  
4 vreme istraga koje su vođene tada. Tako da je netačno reći da  
5 je u pitanju laž. To je naš stav. Možda ćete pronaći da se  
6 neke činjenice poklapaju, a to je baš zato što g. Shala nije  
7 lagao. On tada nije imao tu privilegiju da ima sa sobom  
8 advokata koji bi mu pre razgovora rekao "pazi, ovo je  
9 ozbiljno." Dakle, on nije razgovarao samo u nekakvom kafiću,  
10 pa da to nije ozbiljno shvatio. I da ga upozore da je  
11 osumnjičen šta to znači, šta su pravne posledice toga. Dakle,  
12 bio je precizan kada je rekao "e, pa da sam uspeo da ga nađem  
13 pre godinu dana..."

14 Tačno je, on se stalno suočavao sa policijom, sa  
15 pripadnicima paravojnih jedinica. 1998. godine, tokom rata ili  
16 će on da ubije njih ili oni njega. Takav je bio taj rat.  
17 Ukoliko osumnjičeni ima privilegiju da zna kakve su pravne  
18 posledice svake pojedinačne reči, onda ne bi bio u situaciji  
19 da se neki delovi pisanih dokumenata vade iz konteksta. Takva  
20 je situacija. G. Shala nije slagao.

21 Mi smo u okviru svoje argumentacije izneli da je on znao  
22 za tu smrt. To nije u izjavama i ne dajemo reference na  
23 izjave, želimo da to bude jasno.

24 Drugo, još jedan argument koji se odnosi na jednu žensku  
25 osobu. Možda to ne bih morao da kažem na poluzatvorenom

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 59

1 zasedanju, ali predostrožnosti radi, možda je bolje da na  
2 kratko ipak pređemo na poluzatvoreno zasedanje, kako ne bismo  
3 ništa rizikovali.

4 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

5 Molim Sudskog službenika da nas prebaci na poluzatvoreno  
6 zasedanje.

7 [Poluzatvorena sednica]

8 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 60

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 61

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 62

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14 [Javna sednica]

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Sada smo na javnoj sednici.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Zahvaljujem.

17 Branioče, imate reč.

18 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

19 Možda će biti malo posebno, ali morao bih da pročitam  
20 neke reči u vezi -- morao bih da kažem neke reči u pogledu  
21 kazne od 28 godina. I to što je izneo Tužilac kao -- što traži  
22 kao kaznu.

23 To je puno. To je velika kazna. I ta kazna odgovara  
24 jednoj posebnoj viziji i ja to razumem, ja sam bio Tužilac u  
25 Ujedinjenim nacijama, potpuno to razumem. Ukoliko je izvršeno

1 krivično delo, mora postojati i kazna za to. To je jasno, ali  
2 takođe znam da postoji i opasnost kada imamo takvu viziju i  
3 zaslepljenost, jer mislim da je zaslepljenost ta koja skriva  
4 složenost situacije.

5 Ne bih želeo da budem pogrdan, jer nije to svrha mojih --  
6 mog izlaganja, ali obratite pažnju na to, šta je ljudima  
7 potrebno i to posebno na Balkanu. Potrebno je da se ljudi  
8 pomire, a manje da se primenjuje represija i kazna. I to  
9 možemo zaključiti nakon toliko godina da se međunarodna pravda  
10 sprovodi na Balkanu, i vidimo koji je ishod te međunarodne  
11 pravde, koji su uspesi, a koji neuspesi.

12 Moramo biti obazrivi, moramo biti obazrivi i primer toga  
13 je upravo ta kazna, represija. Zašto moramo biti obazrivi.  
14 Kada kažem "mi", mislim na nas, međunarodnu zajednicu, mi  
15 znamo da na Kosovu nije nešto što se krije kada se kaže da  
16 međunarodna zajednica nije ostvarila potpuni uspeh. Mi znamo  
17 da ima puno ljudi, koji su izvršili krivična dela, a koji  
18 nikada nisu izvedeni pred lice pravde. Oni su ili preminuli u  
19 svom krevetu u Srbiji, ili su generali ili oficiri u vojsci, a  
20 sada su starija lica.

21 Ali kad je reč o stanovništvu Kosova, mislim da je vrlo  
22 važno da se shvati, da ljudi koji ih brane, moraju biti  
23 kažnjeni ukoliko su izvršili krivična dela. Međutim, da li na  
24 trenutak možete poimati, koje su posledice takvog rata iz  
25 1999., 1998., 1999. na moral društva. U kojoj meri se pravila



1 moralnosti za svakog pojedinca u društvu -- oslabljena,  
2 uništena, kada ste prinuđeni da budete očevidac silovanja,  
3 ubistava, nasilja nad decom, nad ženama, na -- da su kuće  
4 zapaljene i da onda izgubite sve, pređete granicu bez  
5 dokumenata, zato što su vas lišili ličnih isprava, da li  
6 možete shvatiti koje su posledice toga.

7 Da li shvatate da čovek i žena u takvoj situaciji je --  
8 je u umanjenom stanju, da je izgubila deo svog identiteta i da  
9 ne može da razume šta joj se dešava, šta mu se dešava. To su  
10 izuzetne okolnosti, i da li onda možemo biti iznenađeni  
11 njihovom reakcijom koja je izuzetna i vanredna, tako da moramo  
12 da odgovorimo na takvo pitanje.

13 I to ne znači da ukoliko je krivično delo izvršeno, da  
14 odgovorna lica ne treba da odgovaraju, da moraju imati  
15 razumevanja za njih. Ne, ne, ne. A, 28 godina, molim vas, ja  
16 znam da je Hag vrlo skup grad, ali rast Cena nema nikakve veze  
17 sa rastom kazne koja se traži.

18 Ja nemam nameru da govorim o g. Rutu koji je za genocid  
19 dobio 12 godina. G. Katanga, koji je imao vojnike, decu je  
20 dobio 12 godina a i na MKSJ-u imam izbor između predmeta gde  
21 je toliko nadređenih političara donelo odluku da se izvrši  
22 krivično delo, sprovođenjem njihove politike, a oni nisu  
23 dobili 28 godina, tako da je preterana ta kazna.

24 Ja insistiram na tome. Međunarodne sudije na Kosovu u  
25 Mitrovicu -- Mitrovici, nužno poznaju ovaj predmet. G.

1 Krasniqi je dobio 8 godina, g. Geci -- a g. Gecija su teretili  
2 za krivična dela izvršena u Cahanu. On je dobio 12 godina.

3 Da li moramo da dođemo u Hag da bismo čuli tako preteranu  
4 kaznu, 25 godina, odn. 28 godina i mogao bih još nešto da  
5 kažem, a tolio [sic] -- o tome govorimo detaljno u našem  
6 podnesku, pa neću sada detaljnije o tome govoriti, zašto --  
7 zašto suditi čoveka za nešto što je mogao da uradi tokom  
8 nekoliko nedelja, odn. zašto svesti čoveka samo na to, čoveka  
9 zbog onoga što je uradio tokom dana ili nedelja, čak ne ni  
10 nekoliko meseci. Zašto njegov život svesti samo na to.

11 To je moja vizija krivičnog prava i zato sam advokat i  
12 zato se borim za pravdu i to je isto bilo da ste na mestu  
13 Tužioca ili Branioca, a ja sam bio i na jednom i na drugom  
14 mestu. Vi imate određenu viziju čovečnosti. Kako treba da  
15 izgleda život na ovoj planeti kada živite u jednom društvu i  
16 ako je izvršeno krivično delo, naravno, treba izreći kaznu za  
17 to, ali morate to uraditi obazrivo i uzeti u obzir čitav niz  
18 stvari i ja mislim da je kazna poruka koja se šalje. To je  
19 uvek poruka, jer u protivnom, u čemu je smisao kazne.

20 Vi nećete izreći kaznu životinji koja to ne može da  
21 razume. Vi kažnjavate čoveka. Krivično pravo postoji za  
22 muškarce i žene i krivično pravo se mora primenjivati uz  
23 ljudskost, a poruka koju kazna nosi sa sobom je da treba  
24 kazniti i ta kazna se daje čoveku, ali se ima na umu i društvo  
25 i u tim uslovima, a to su veoma teški uslovi koje zna -- koje

1 poznajemo na Kosovu, potrebno je da se izrekne kazna za  
2 krivično delo koje je izvršeno i koje je moglo biti izvršeno,  
3 ali potrebno je još više da šaljemo poruku mira. I zato,  
4 preterana kazna onda nema smisla. Ne treba ni premalo ni  
5 previše. Kazna mora biti srazmerna i to je poruka ljudskosti.

6 Puno Hvala, Časni Sude.

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala,  
8 Branioče.

9 Sada smo završili sa replikom Odbrane na odgovor  
10 Tužilaštva i Zastupnika žrtava.

11 Predlažem da sada pođemo na našu pauzu do 2 sata  
12 [14:00h]. Dakle, sat i po vremena. I potom ćemo preći na  
13 pitanja Panela ako ih bude i čućemo završnu reč o reparacijama  
14 i videćemo kako će se odvijati rad popodne i da li ćemo  
15 završiti danas popodne.

16 Pretres se prekida.

17 --- Pauza za ručak u 12:24h

18 --- Nastavak sa radom u 13:59h

19 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobrodošli  
20 nazad u sudnicu.

21 Vidim da je Specijalizovano Tužilaštvo u istom sastavu.  
22 Isto važi i za Zastupnika žrtava, a da vidimo kako stoje  
23 stvari sa Odbranom.

24 G. GILISSEN: [Prevod] Mi smo bezmalo u istom sastavu.  
25 Imamo iste članove tima Odbrane uz nas.

1           PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Odlično.

2           Primili smo to k znanju.

3           Saslušali smo do kraja završnu reč Odbrane i odgovor na  
4           argumentaciju Tužilaštva i Zastupnika žrtava. Panel nema  
5           pitanja za strane u postupku, tako da ćemo sada preći na  
6           završnu reč u vezi sa reparacijama.

7           I najpre ću dati reč Zastupniku žrtava, potom Odbrani, a  
8           pružićemo vam i mogućnost za odgovore i za replike.

9           Zastupniče žrtava, izvolite, imate reč.

10          G. LAWS: [Prevod] Hvala vam i dobar dan, Časni Sude.

11          Mi smo izneli brojne načine na kojima je učesnicima u  
12          ovom postupku, žrtvama nanescena šteta. Mi smo to opisali u  
13          izjavi o uticaju i u zahtevu, i izneli smo u jednom odvojenom  
14          dokumentu, šta smatram odgovarajućom reparacijom.

15          Uz ta dva podneska koji imaju preko 30.000 reči, a u  
16          skladu sa uputstvima Prvostepenog Panela, mi nećemo ponosi  
17          [sic] -- ponavljati sve što smo izneli u svojoj pismenoj  
18          argumentaciji. Umesto toga ćemo se usredsrediti na to da  
19          odgovorimo, odn. da iznesemo našu repliku na odgovor Odbrane  
20          na zahtev u vezi sa reparacijama. U pitanju je podnesak 819. I  
21          biće vam od koristi da pogledate taj dokument, dok ja iznosim  
22          svoje izjašnjenje.

23          Mi u našoj replici kažemo jednostavno, da se u tom  
24          podnesku pogrešno tumači merodavno pravo. Molim vas da  
25          pogledate pravnu analizu Odbrane, pa ćemo vam objasniti zašto

1 mi smatramo da je to neispravno tumačenje merodavnog prava.  
2 Pozivam se na stav 15 u odgovoru Odbrane u kojem stoji  
3 sledeće. S obzirom na gorenavedeno i tu se onda citira sudska  
4 praksa, dakle:

5 "S obzirom na navedeno, a u skladu sa međunarodnom  
6 sudskom praksom, optuženi se može smatrati odgovornim, da  
7 nadoknati štetu koju je neposredno prouzrokovalo krivično delo  
8 za koje je on osuđen. Ne može se smatrati odgovornom [sic] --  
9 odgovornim, za pružanje reparacija za štetu koja nije  
10 neposredno proistekla iz krivična dela za koje je osuđen, niti  
11 se može očekivati da će nadoknaditi štetu koji su  
12 prouzrokovali krivična dela ili radnje koje su izvršili drugi  
13 pripadnici OVK tokom relevantnog vremenskog perioda."

14 Dakle, ovde imamo mešavinu tri različite teze. Prva teza  
15 jeste da se optuženi može smatrati odgovornim, da nadoknadi  
16 štetu koju je neposredno prouzrokovalo krivično delo za koje  
17 je osuđen. Mi smatramo da tu nema ničeg spornog u toj prvoj  
18 tezi, kada Panel stigne do toga da rešava pitanje reparacija,  
19 optuženi će neminovno biti oglašen krivim za najmanje jedno  
20 krivično delo. Panel će tada razmotriti, kako se to krivično  
21 delo odraži [sic] -- odrazilo na žrtve i razmotriće  
22 odgovarajuće reparacije. Dakle, smatramo da je ta teza  
23 pravilno izneta, da se u njoj na ispravan način prikazuje  
24 merodavno pravo i smatramo da tu nije potrebno ništa dalje  
25 objašnjavati.

1 Druga teza koja se iznosi u stavu 15 jeste da se optuženi  
2 ne može smatrati odgovornim da nadoknadi štetu koju nije  
3 neposredno prouzrokovalo krivično delo za koje je osuđen. Mi s  
4 tim u vezi kažemo da takva situacija *de facto* ne postoji na  
5 osnovu činjeničnog stanja u ovom predmetu. Ne postoje nikakva  
6 potraživanja, nikakav zahtev za reparacije u pogledu neke  
7 štete, koja nije proistikla iz krivičnog dela za koje optuženi  
8 nije ni optužen.

9 Međutim, izgleda da Odbrana ovde nagoveštava da mora da  
10 postoji uzročno-posledica [sic] -- čna veza između actusa  
11 reusa krivičnog dela, koji je optuženi izvršio i to lično, i  
12 na osnovu toga iznosi svoju treću hipotezu koja glasi ovako:  
13 ne može se očekivati da optuženi nadoknadi štetu koju su  
14 prouzrokovala krivična dela ili radnje koje su izvršili drugi  
15 pripadnici OVK tokom relevantnog vremenskog perioda. Mi  
16 smatramo da to stoji u suprotnosti sa merodavnim pravom i  
17 sudskom praskom.

18 Ovde se iznosi jedna hipotetička situacija za koju se  
19 navodi da je u protivurečnosti sa hipotezom 1, ali se ovde  
20 zapravo uvodi jedan potpuno novi element, a to su krivična  
21 dela ili radnje drugih pripadnika OVK.

22 U najkraćem, naša replika na ovu hipotezu glasi ovako,  
23 sve zavisi od toga, da li su ti drugi pripadnici OVK, takođe  
24 učestvovali u izvršenju krivičnog dela. Bilo u smislu da su u  
25 pitanju lica kojima je optuženi pomagao i koje je održavao,

1 ili da su u pitanju lica koja su učestvovala u udruženom  
2 zločinačkom poduhvatu.

3 Ako su ti dati pripadnici OVK zajedno sa optuženim  
4 učestvovali u izvršenju krivičnih dela, recimo na osnovu  
5 odgovornosti za UZP, onda je merodavno pravo savršeno jasno.  
6 Svi učesnici u UZP-u su zajedno i ponaosob odgovorni da  
7 nadoknade štetu koja je proistekla iz njihovih krivičnih dela.

8 Odbrana se poziva na predmet Ntaganda, ali ona citira  
9 odlomke iz tog predmeta na izuzetno selektivan način. U stvari  
10 je prvostepeno veće u predmetu Ntaganda, došlo do zaključka  
11 koje je u ne -- u potpunoj suprotnosti sa hipotezom koji je  
12 iznela Odbrana.

13 Molim da se prikaže slajd 23 iz naše *PowerPoint*  
14 prezentacije. Hvala.

15 "...u načelu, pitanje da li je neki drugi pojedinac  
16 takođe doprineo šteti koja je proistekla iz krivičnih dela za  
17 koje je neko lice osuđeno, nije relevantno za odgovornost  
18 osuđenog lica da nadoknadi štetu. Shodno tome, nije *per se*  
19 neosnovano da se neko lice smatra odgovornim da u punoj meri  
20 pruži reparacije za nanesenu štetu.' U svakom slučaju,  
21 naglasak treba da bude na tome u kojoj je meri nanesena šteta  
22 usled krivičnih dela za koje je dato lite [sic] -- osuđeno i  
23 koliki je trošak neophodan da bi se ta šteta nadoknadila, a ne  
24 treba naglasak stavljati na to kakvu je ulogu to lice igrao u  
25 počinjenju krivičnih dela i kakvi su vidovi odgovornosti bili

1 u putanju [sic] -- na osnovu kojih je to lice osuđeno.

2 Shodno tome, Prvostepeno veće smatra da je g. Ntaganda  
3 odgovoran da u punoj meri pruži reparacije za štetu koju je  
4 naneo neposrednim i posrednim žtvama svih krivičnih dela za  
5 koje je osuđen, bez obzira na različite vidove odgovornosti po  
6 kojima je osuđen i nezavisno od toga, da li su i druga lica  
7 doprinela nanošenju štete.

8 Kada je u pitanju zajednička odgovornosti g. Ntgande i  
9 njegovih saizvršilaca u krivičnim delima za koje je osuđen,  
10 uključujući i g. Thomasa Lubangu, veće napominje da su oni svi  
11 zajednički odgovorni *in solidum* da u punoj meri pruže  
12 reparacije za štetu koja je nanescena žrtvama. Odgovornost *in*  
13 *solidum*, kao što su to istakli postavljeni veštaci podrazumeva  
14 da svaki od saizvršilaca koji je pružio reparacije u punoj  
15 meri ili delimično, ima pravo da dobije deo odštete od drugih  
16 saizvršilaca shodno njihovom udelu u nanescenoj šteti."

17 I za oni koji nas možda slušaju izvan ove sudnice, da  
18 napomenem taj izraz "*in solidum*" se odnosi na zajedničku  
19 odgovornost više lica.

20 Prema našoj argumentaciji, zaključci koje smo maločas  
21 čuli stoje u potpunoj suprotnosti sa hipotezom na koju se  
22 oslonila Odbrana, a prema kojoj se od optuženog ne može  
23 očekivati da nadoknadi štetu, koja je nastala usled krivična  
24 dela ili radnje koje su izvršili drugi pripadnici OVK tokom  
25 relevantnog vremenskog perioda. To nije odlučeno u ovom



1 konkretnom predmetu i to nije ono što je odlučilo ni  
2 Apelaciono veće.

3 Molim da pogledamo slajd 24.

4 "Apelaciono veće podseća nas sledeće:

5 Odgovornost za operacije osuđenog lica mora biti srazmera  
6 nanesenoj šteti. I između ostalog, učešću datog osuđenog lica  
7 u izvršenje krivičnih dela za koje je to lice oglašeno krivim  
8 u datim okolnostima predmeta.

9 Međutim, Apelaciono veće je takođe naglasilo da takav  
10 zaključak ne znači da svota reparacija koje je osuđeno lice  
11 dužno da pruži, mora da odražava srazmernu odgovornost za  
12 nanesenu štetu u odnosu na druga lica koja su možda takođe  
13 doprinela nanošenju štete. Apelaciono veće je razjasnilo da u  
14 načelu pitanje da li su i druga lica možda takođe doprinela  
15 nanošenju štete koja je proistekla iz krivičnih dela, za koje  
16 je jedno lice oglašeno krivim, nije relevantno za odgovornost  
17 osuđenog lica da pruži reparacije za nanesenu štetu."

18 Premda ukupna svota u nalogu za reparacije ne sme u  
19 pojedinačnom nalogu za reparacije ne sme da prevaziđe opštu  
20 svotu reparacija za svu nanesenu štetu, nije *per se*  
21 neprimereno da se neko lice smatra odgovornim da u punoj meri  
22 pruži reparacije neophodne da se pruži odšteta za nanesenu  
23 štetu i ovo sada sledeće ne piše na slajdu, ali pročitacu vam  
24 i stav 271 iz presude Apelacionog veća u kojoj stoji sledeće:

25 "Apelaciono veće smatra, da je Prvostepeno veće ispravno

1 ocenilo da je u pitanju zajednička odgovornost više lica.

2 Družim [sic] rečima i Apelaciono veće je potvrdilo taj  
3 pristup koji smo predočili na slajdu 23, a koje je zauzelo  
4 Prvostepeno veće.

5 Što je još važnije, sudska praska nam pokazuje da su  
6 sudska veća išla i još dalje.

7 U ovom istom pristupu predmetu Katanga, optuženi -- za  
8 optuženog je zaključenog da je odgovoran za štetu koja je  
9 nanesena ljudima, iako su tu štetu nanela lica koja čak nisu  
10 bila ni učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu. Neka druga  
11 lica su učestvovala u napadu. Ta lica nisu bila učesnici u  
12 udruženom zločinačkom poduhvatu zajedno sa optuženim Katangom,  
13 ali uprkos tome, i to stoji u stavu 166 prvostepene presude u  
14 predmetu Katanga, uprkos tome, ipak je zaključeno da je  
15 optuženi odgovoran, da u punoj meri pruži reparacije za štetu  
16 koja je bila nanesena.

17 Iz istih razloga, mi kažemo da stav 15 iz podneska  
18 Odbrane, i naročito treća hipoteza, odvrćaju Panel od  
19 pravilnog tumačenja merodavnog prava. Jednostavno, nije  
20 relevantno da li su drugi učesnici u udruženom zločinačkom  
21 poduhvatu takođe prouzrokovali štetu.

22 I ako na trenutak razmislimo o tome, to je teza koja je u  
23 skladu sa samom doktrinom udruženog zločinačkog poduhvata. U  
24 udruženom zločinačkom poduhvatu, učesnici postaju odgovorni za  
25 radnje jedni drugih i za nedela koji su i jedni i drugi

1 izvršili zato što svi teže da ostvare zajednički cilj. Prema  
2 tome, nije iznenađujuće, što kada su u pitanje [sic] u -- u  
3 pitanju reparacije, ne može sada jedan pojedinačni učesnik da  
4 kaže, pa ja sam prouzrokovao ovoliko štete, al' nisam  
5 prouzrokovao onoliko štete. To bi svelo celokupno merodavno  
6 pravo s ovim u vezi na apsurd. A to neće biti slučaj u ovom  
7 predmetu. Mi to tvrdimo uz dužno poštovanje.

8 To je ono što sam želeo da kažem u vezi sa merodavnim  
9 pravom, kada su u pitanju drugi učesnici u krivičnim delima.

10 Dodao bih još i ovo, u stavu 21 u podnesku Odbrane kaže  
11 se:

12 "Gorenavedene radnje koje su navodno dovele do toga da  
13 [Svedok 1] pretrpi fizičke povrede, nije izvršio optuženi --  
14 nije dokazano da ih je izvršio optuženi. Možda su te radnje  
15 izvršili neki drugi pripadnici OVK u fabrici metala u Kukešu,  
16 ali njihovo činjenje i nečinjenje, ni na koji način se ne  
17 odražava na odgovornost optuženog."

18 Međutim, mi smo se tom hipotezom već pozabavili, kada sam  
19 opisao merodavno pravo u vezi sa zajedničkim izvršenjem  
20 krivičnog dela. Teza da optuženi nije izvršio nikakva krivična  
21 dela ili kažnjive radnje u fabrici metala u Kukešu, a to je  
22 argumentacija koju -- na koju se Odbrana stalno vraća kada  
23 obrađuje temu reparacija. S tim u vezi, mi imamo da kažemo  
24 sledeće. Kada se dođe do trenutka kada će Panel uopšte  
25 razmatrati reparacije, to će značiti da je već izrečena

1 osuđujuća presuda, za jedno ili više krivičnih dela. U toj  
2 fazi, potpuno je svejedno to što Odbrana tvrdi, da optuženi  
3 nije kriv. U toj fazi će biti potpuno svejedno šta Odbrana  
4 kaže i šta Tužilaštvo kaže. U toj fazi sva argumentacija je  
5 završena i postaće potpuno sporedno ono što smo ovih dana čuli  
6 u bezbroj navrata, a to je da optuženi nije kriv i da nije  
7 izvršio ni jednu kažnjivu radnju niti krivično delo.

8 Časni Sude, sada bih se pozabavio materijalnom štetom  
9 koja je nanesena dvema žrtvama u ovom predmetu i moraću to da  
10 učinim na poluzatvorenoj sednici.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

12 Molim da pređemo na poluzatvorenu sednicu.

13 [Poluzatvorena sednica]

14 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 77

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 78

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 79

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 80

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25



## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 81

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

## Specijalizovana veća Kosova – Osnovni Sud

Završne reči (Poluzatvorena sednica)

Strana 82

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3 [Javna sednica]

4 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, sada smo ponovo na  
5 javnom zasedanju.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala.

7 Izvolite, možete nastaviti.

8 G. LAWS: [Prevod] Poslednje što sam hteo da kažem, odnosi  
9 se na 16. paragraf odgovora Odbrane, gde se iznosi da iznos  
10 odštete koji mi tražimo u vezi sa pretrpljenom štetom, da su  
11 ta potraživanja "preterana i nesrazmerna", kako oni kažu.

12 Sa jednim izuzetkom, onim iznosom medicinskih troškova na  
13 koje se mi ne pozivamo, Odbrana uopšte ne komentariše iznos  
14 odštete kao takav. Oni i ne pokušavaju da kažu zašto je naš  
15 pristup pogrešan, kao i naš obračun iznosa, niti zašto ti  
16 iznosi nisu srazmerni ako se uporede sa nekim sličnim  
17 slučajevima.

18 Štaviše, kad je reč o materijalnoj šteti, što se tiče  
19 Svedoka 1, iznos koji smo mi predložili je skroman, čak iako  
20 se uporedi sa ocenom veštaka Odbrane. Čak je više nego upola  
21 manji od onoga što je veštak Odbrane smatrao razumnim u  
22 slučaju da bude izdat -- donet nalog o reparacijama koji se  
23 odnosi na materijalnu štetu nanetu Svedoku 1.

24 Mi sugerišemo da je vrlo indikativno da Odbrana nije  
25 pokušala ni da navede koliki bi trebalo da bude konkretni

1 iznos, ukoliko taj iznos treba da bude manji od onog koji se  
2 potražuje. Ukoliko oni kažu da je ono što smo mi naveli  
3 preterano i nesrazmerno, šta je onda odgovarajući iznos uz sve  
4 dužno poštovanje, mi kažemo da je jedna stvar reći ovo je  
5 preterano i nesrazmerno, koliko bi onda trebalo da bude i  
6 zašto, šta je osnov za predložen manji iznos

7 Mi smo izneli argumentaciju za iznos koji mi predlažemo  
8 i kažemo da je u svakom slučaju to u skladu sa iznosima za  
9 koje je utvrđeno da su primereni u nalogu o reparacijama u  
10 predmetu Mustafa, i zato odbacujemo tvrdnju da je u bilo kom  
11 smislu reč o preteranim i nesrazmernim iznosima, a takođe,  
12 smatramo da razlog zašto oni nisu pokušali da predlože neku  
13 alternativnu sumu, to što su iznosi koje smo mi predložili  
14 srazmerni, opravdani i pravični.

15 To su bila moja iznašnjenja u vezi sa reparacijama. Časni  
16 Sude, hvala.

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala  
18 Zastupniku žrtava.

19 Sada je trenutak da zamolim Odbranu da iznese svoje  
20 završne reči u vezi sa reparacijama.

21 Izvolite, g. Branioče, imate reč.

22 G. GILISSEN: [Prevod] Hvala najlepše. Samo trenutak, ako  
23 mogu da postavim postolje, kako bih sve obavio kako treba.  
24 Hvala najlepše, Časni Sude. Hvala.

25 Što se tiče reparacija, da budemo jasni jednom i zauvek.

1 Odbrana g. Shale namerava da iskaže poštovanje u odnosu na bol  
2 i patnje koje su ljudi pretrpeli. Što se tiče principa odštete  
3 za štetu koja je pretrpljena zbog izvršenja jednog ili više  
4 krivičnih dela, to se naravno ne može osporavati, niti  
5 dovoditi u pitanje.

6 Ali naravno, to znači da bilo koji vid reparacija mora da  
7 bude povezan sa štetom za koju se dokaže da ju je izazvalo  
8 izvršenje krivičnog dela u relevantnom periodu. Kako stvari  
9 sada stoje, mi znamo da uz potraživanja, uopšteno govoreći,  
10 nisu navedena nikakva opravdanja.

11 U retkim prilikama, kada se daju objašnjenja u vezi sa  
12 određenim gubitkom, to je nepouzđano ili se zasniva na  
13 neopravdanim pretpostavkama, ili čak nekakvim neverovatnim  
14 projekcijama. Kako mislite da ljudi koji su pušteni iz  
15 koncentracionih logora, mogu da se snađu kada se vrate.

16 Ja u svojoj familiji imam ljudi koji su se vratili u  
17 Belgiju, pošto su prethodno bili zatvorenici na tim mestima u  
18 Nemačkoj, i bilo im je veoma teško naravno, ali morali su da  
19 se vrate na posao. U to vreme, u redu, ali takva je realnost.  
20 To je nešto što je veoma teško da morate da izađete na kraj sa  
21 tom štetom. Šta je deo koji je šteta, a šta je ono što je  
22 izbor određenih ljudi, da smatraju da moraju da prestanu da  
23 rade.

24 A, situacija u kojoj se nalazi Svedok 1, ja sam video da  
25 je njegova navodna nesposobnost da radi, nije značila da je

1 nesposoban i da ide u kafiće, da kupuje, da ide na plažu, da  
2 se tamo viđa sa ljudima, tako da su stvari vrlo delikatne. Ja  
3 ništa ne tvrdim, ali odbijam da kažem da tu nema ničega.  
4 Tvrdim da moramo da budemo vrlo oprezni kada budemo o ovome  
5 odlučivali.

6 Mislim da smo naša zapažanja zasnovali na valjanim  
7 podacima, to smo izneli u našem završnom podnesku i nema  
8 nikakve sumnje u to. Možemo da se pozovemo na to, kako bismo  
9 izbegli bilo kakvo ponavljanje, međutim, čini mi se da su naša  
10 zapažanja i argumenti iz našeg završnog podneska, nešto o čemu  
11 možemo dodati neka opšta zapažanja i refleksije o postupku, o  
12 reparacijama i eventualnom nalogu o reparacijama.

13 Nadahnjuje nas jedan fundamentalni princip koji nikada ne  
14 smemo izgubiti iz vida, a to je da se uvek moraju voditi  
15 računa o posledicama štete koja je naneta u predmetno vreme.  
16 Pozivam se na zakon o entropiji, to je zakon koji se  
17 primenjuje na sve, uključujući i ljudska bića, a on je vrlo  
18 jednostavan, sve je organizovano i sastavljano na određeni  
19 način, ali se vremenom troši, degradira, uništava i raspada.

20 Entropija je zakon koji izaziva trošenje i propadanje  
21 svega.

22 Nema razloga zašto bi postojala odšteta za nešto što bi u  
23 svakom slučaju bilo izgubljeno. To je bio jedini element koji  
24 sam želeo da dodam našem završnom podnesku. Hvala najlepše što  
25 ste me saslušali i time sam završio, Časni Sude.

1           PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala, g.  
2   Branioče.

3           Sada ću se ponovo obratiti Zastupniku žrtava.

4           G. Zastupniče žrtava, imate li bilo kakav odgovor na  
5   izjašnjenje Odbrane?

6           G. LAWS: [Prevod] Da, imam.

7           PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Onda imate  
8   reč. Izvolite.

9           G. LAWS: [Prevod] Hvala.

10          Najpre, ja sam ponajpre bio usredsređen na pravo i na to  
11   da li je tačno da optuženi može biti smatran odgovornim za  
12   dela koja su izvršili njegovi saizvršilaci u udruženom  
13   zločinačkom poduhvatu, a osim ukoliko se ne bavi drugi zakon  
14   termodinamike, mislim da to -- da nisam dobio odgovor na taj  
15   deo mog izlaganja, koji se bavio tvrdnjama koja je Odbrana  
16   više puta iznosila u svom podnesku, a to je da optuženi ne  
17   može biti smatran odgovornim za dela drugih lica.

18          Da li onda treba da shvatimo da se Odbrana slaže sa time,  
19   to bi nam bilo od pomoći, jer onda bih se tu sad zaustavio. Ja  
20   sam izneo argument, a dobio sam odgovor koji nije odgovor za  
21   to, zbog toga se pitam da li uopšte treba sad nešto da kažem.  
22   Teško mi je da dam repliku, jer mi se čini da nije iznet  
23   argument na ono što sam ja izneo

24          Pa bih pozvao Sud da sad to razjasnimo, da li je to samo  
25   propust sa njihove strane, ili se oni slažu sa mojim pravnim

1 tumačenjem, u vezi sa odgovornošću optuženog za dela drugih u  
2 okviru udruženog zločinačkog poduhvata.

3           PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala  
4 Zastupniče. Prepuštam Braniocu da ili prokomentariše ili ne  
5 vaše reči.

6           G. GILISSEN: [Prevod] Da. Mislím da je najbolje da čujemo  
7 gđu Cariolou u vezi sa time.

8           PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dakle, onda  
9 ćemo čuti komentare Odbrane na ono što je rekao Zastupnik.

10          G. GILISSEN: [Prevod] Ali, samo bih hteo da kažem da je  
11 moj kolega, odlično obavio svoj posao. Ja mu ništa ne zameram.

12          G. LAWS: [Prevod] Ja sam želeo još nešto da kažem. Hteo  
13 sam da pozovem Sud da razjasni stav Odbrane, međutim, hteo bih  
14 da kažem još nešto što se ne tiče samog tumačenja prava, ako  
15 mi dopustite.

16          PRESEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Izvolite.

17          G. LAWS: [Prevod] Kad je reč o našem potraživanju  
18 reparacija koje nisu praćene nekim dodatnim argumentima. Da  
19 li mogu da podsetim Panel na izveštaj doktora Lerza, a to je  
20 analiza materijalne štete koja ne naneta svedocima 1 i 4733.  
21 Ja neću sada da vam to citiram, vi imate taj dokument. Mislím  
22 da ne bismo mogli više da se ne složimo sa tvrdnjom, da nismo  
23 izneli svoj stav. Mi smo izneli svoj stav pozivajući se i na  
24 situaciju na Kosovu, kao i na smernice Vrhovnog suda u pogledu  
25 kompenzacije. Mi smo izneli našu argumentaciju u pogledu svih



1 dokaza koji su predloženi Sudu i mi smo izneli svoju  
2 argumentaciju ne samo u vezi sa predmetom Mustafa, već smo se  
3 pozvali i na neke druge pravne izvore sa sudova i međunarodnih  
4 sudova.

5 Tako da se ne slažem sa g. Gilissenom u pogledu toga.  
6 Izbor. Izbor da se prestane da se radi. Neću ponavljati ko je  
7 Svedok 4733 -- je imao, dakle koje fizičke poteškoće je taj  
8 svedok imao, niti psihičke poteškoće koje je imao, ali svakako  
9 bih rekao da nije to bio njegov izbor da neće da radi. Isto  
10 važi i kad je reč o Svedoku 1. To nisu ljudi koji su pomislili  
11 pa ako ništa ne radim, onda ću jednog dana dobiti  
12 kompenzaciju. Nije bilo govora u to vreme da će njih dvojica  
13 moći da prestanu da rade i da će sud poput ovoga imati  
14 ovlašćenje da naloži da im se isplate reparacije. Tako da nije  
15 zbog toga što su neradnici, da su oni pretrpeli finansijski  
16 gubitak, već to je zbog toga što su bili teško zlostavljani u  
17 rukama ovog optuženog i drugih lica.

18 I to je replika koju sam želeo da iznesem. Hvala.

19 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Hvala,  
20 Zastupniče žrtava. Pogrešno smo se razumeli u pogledu toga da  
21 li ste završili ili ne.

22 G. LAWS: [Prevod] Sada jesam završio.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Dobro. Sada  
24 ćemo čuti i komentare Odbrane.

25 GĐA CARILOU: [Prevod] Hvala, Časni Sude. Samo jedno



1 Sada bih se obratila optuženom i pitala bih ga, da li  
2 ostaje pri tome da želi da iskoristi svoje pravo na osnovu  
3 člana -- odn. Pravila 135(4) pravilnika, da on uzme reč na  
4 kraju.

5 G. Shala, možete li mi reći da li želite da se obratite  
6 Panelu i da vi imate poslednju reč, kao što nam je vaš  
7 Branilac rekao?

8 OPTUŽENI: [Prevod] Da, Časni Sude. Izvinjavam se, da li  
9 mogu da ustanem, ili mogu da sedim?

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Imate reč,  
11 g. Shala.

12 OPTUŽENI: [Prevod] Da, Časni Sude. Imao sam puno toga da  
13 kažem, ali moji advokati su većinu toga već izneli i ja sam im  
14 zahvalan na tome. Međutim, ima više stvari koje je potrebno  
15 reći. Ja verujem da ću biti jasan.

16 I najpre bih odgovorio na reči Zastupnika žrtava koji je  
17 rekao, a zapisao sam, da je izgubio posao 2008. Rat se nije  
18 završio 2008., kako bi tek tada izgubio zaposlenje, rat se  
19 završio 1999., tako da je on radio sve do 2008., [BRISANO]  
20 [BRISANO]  
21 [BRISANO]  
22 [BRISANO]  
23 izvor [BRISANO], niti bilo ko drugi.

24 Kada je reč o Svedoku 4733, da li je on tom trenutku još  
25 uvek radio ili se penzionisao, jer čini mi se da je Tužilac

1 rekao da se ta osoba penzionisala 1993., a sad, ako se  
2 penzionisala, onda se nije vraćala na posao, osim ukoliko nije  
3 bilo ratno doba, ali rat je tad bio završen. Ali, šteta koju  
4 je pretrpeo nije prouzrokovala OVK niti ja. On je izgubio  
5 posao zato što je -- su se državne institucije Srbije povukli  
6 iz njegov -- iz zemlje, i on je posle toga izgubio posao.

7 Da li treba da se kompenzuju žrtve? Da, ja se slažem u  
8 potpunosti da svaka žrtva treba da dobije kompenzaciju.

9 Ali, najpre moramo da utvrdimo koje su to žrtve. Ako  
10 igramo lutriju, moramo imati tiket koji -- loz koji poka --  
11 potvrđuje da smo igrali. Ako ja odem do kioska i kažem da sam  
12 dobio na lutriji *EuroMillions*, ja moram da pokažem loz, da bih  
13 pokazao da sam igrao tu lutriju. A, ovde imamo osobukoja kaže  
14 da je podvrgnuta zdravstvenoj nezi, ali nema dokaza o tome, u  
15 kom veku živimo, nemoguće da nema nekih propratnih dokumenata  
16 o tome da mu je pružena nega. To nigde ne postoji na svetu pa  
17 ni na Kosovu.

18 [BRISANO]

19 [BRISANO]

20 [BRISANO]

21 [BRISANO]

22 [BRISANO]

23 [BRISANO]

24 [BRISANO]

25 [BRISANO]

1 [BRISANO]

2 [BRISANO]

3 [BRISANO]

4 [BRISANO]

5 [BRISANO]

6 [BRISANO]

7 [BRISANO]

8 [BRISANO]

9 [BRISANO]

10 [BRISANO]

11 [BRISANO]

12 [BRISANO]

13 Ja mislim da ne bi. Mislim da treba da priprem -- primenimo  
14 logiku i da vidimo šta je istinitost onoga što se ovde iznosi.  
15 Ja neću ulaziti u dalje pojedinosti.

16 Moj život je uništen. Možda grešim, možda smo imali  
17 provod u -- prevo [sic] -- problem sa prevodom, ali Tužilac je  
18 rekao da se ja nisam stideo. Moji advokati su mi rekli da je  
19 to bila greška u prevodu, jer nije tako rečeno na engleskom.  
20 Izvinjavam se, ali ja sam čuo da je meni rečeno da sam ja  
21 nemoralna, besramna ličnost. Ja nikada nisam bio okrivljen za  
22 bilo kakav nemoralni čin. Imam 61 godinu, i nikada nisam radio  
23 nešto što je nemoralno.

24 Ja sam vodio vrlo jednostavan život, običan život, ali  
25 taj život je uništen. Mi smo imali -- uživali poštovanje u

1 albanskoj zajednici, moja supruga i ja. Ja toliko žalim zbog  
2 moje supruge, jer je ona toliko patila nakon ove tragedije.  
3 Nema potrebe da to javno govorim, jer vi to vrlo dobro znate,  
4 postoje dokumenti o tome.

5 Ja ne znam zašto i šta treba da platim. Ja sam verovao  
6 tom Svedoku i to mogu da kažem, kada kažem da je Hashim Thaçi  
7 bio pokretač [sic] Pjetera Shale -- odn. vozač Pjetera Shale,  
8 a da je ministar Odbrane, Azem Syla bio moj telohranitelj. Ja  
9 vam garantujem da Hashim Thaçi čak nema ni vozačku dozvolu  
10 danas, pa kako onda verovati rečima tog svedoka.

11 Ja nemam šta drugo da kažem, ja nisam pravnik, nisam  
12 studirao pravo, kako bih se ispravno izjasnio i razumeo ove  
13 stvari, ali verovati Tužiocu koji vam je rekao da ništa što  
14 potiče sa nekog drugog Suda treba da se uzme u razmatranje,  
15 već samo ono što ja iznosim. Ako bi Tužilac izneo ove loše  
16 dokaze o veštačkoj inteligenciji, onda bi se ta veštačka  
17 inteligencija zbunila i potpuno pogubila, a kamoli ljudska  
18 bića koja su od krvi i mesa, poput nas.

19 U predmetu 06, jedno lice je svedočilo, a to je iskaz  
20 koji mene potpuno oslobađa krivice. Mi smo vam ga dostavili, a  
21 vi ćete pročitati taj iskaz i videti. Evo, vidite šta mi  
22 možemo da vidimo u pogledu tog iskaza. Sve je crno, [BRISANO]

23 [BRISANO]

24 [BRISANO]

25 [BRISANO]

1 [BRISANO]

2 [BRISANO]

3 [BRISANO]

4 [BRISANO]

5 [BRISANO]

6 [BRISANO]

7 Ja nisam vrlo inteligentan niti pametan čovek, jer da sam  
8 bio na položaju, kako kažu da s -- koji kažu da sam imao -- i  
9 onda ne bih bio ovde. Ja sam bio u Belgiji pet godina, radio  
10 sam pet godina i ponosan sam na to, zato što sam uspeo da  
11 odgajim i obrazujem svoju decu što sam bolje mogao. I da se  
12 onda kaže da je tadašnji predsednik vlade, Hashim Thaçi i da  
13 je ministar Odbrane bio -- da su oni bili ono što se kaže da  
14 su bili, zaista, šta da kažem?

15 Imam još nešto što bih rekao. Ja nisam naneo nikakvu  
16 štetu tim licima, nisam ih ugrozio. Čuni [sic] [kao što je  
17 prevedeno] kaže: "Zahvaljujući hrabrosti naših lj --  
18 muškaraca, i našem položaju, uspeali smo da pošaljemo u Hag sve  
19 zločince OVK, teroriste OVK." Milovan Čuni [sic] [kao što je  
20 prevedeno] je izgovorio to u skupštini, i rekao je sve smo to  
21 uradili, a da nas nije koštalo ni dinara, al' to smo uradili  
22 zahvaljujući hrabrosti naših ljudi, našeg naroda. A moje  
23 pitanje je ko su ti njegovi ljudi? Dakle, oni nisu platili,  
24 ali neko drugi mora da plati.

25 Ja nikada nisam ni o kome govorio, nikoga nisam

## Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Završne reči (Javna sednica)

Strana 96

1 etiketirao da je zaposlen ovog ili onoga, jer nemam dokaze o  
2 tome.

3 4743, [BRISANO]

4 [BRISANO]

5 [BRISANO]

6 [BRISANO]

7 [BRISANO]

8 [BRISANO]

9 Za šta mene treba okriviti? Od 1999. godine, ti ljudi  
10 nisu radili. [BRISANO]

11 [BRISANO]

12 [BRISANO]

13 [BRISANO]

14 [BRISANO]

15 [BRISANO]. Ja njega nisam ni poznavao. To vam kažem pod  
16 zakletvom.

17 Tužilac je rekao da sam ga poznavao od ranije, a ja vam  
18 kažem pod zakletvom, da pre 2016., ja nisam znao da je on  
19 mrtav. Zašto? Zato što nisam pratio, nisam bio u mogućnosti da  
20 pratim predmete, i to možete i -- to može da se dokaže, jer ja  
21 nemam satelitsku televiziju kod kuće. Celog dana sam radio,  
22 samo bih uveče bio kod kuće i nisam imao mogućnost da to  
23 saznam.

24 E, sad, reći da sam tamo išao svake godine i da sam  
25 saznao šta se dešavalo na sudovima, ne. Ja nisam znao za to.



1 Čuo sam da je osuđen, ali nisam to lično znao. Čuo sam da --  
2 da je osuđen, ali nisam znao pojedinosti, ni u vezi sa čime,  
3 ni ko su žrtve, niti bilo šta. Kada je sa mnom obavljen  
4 razgovor 2016., a to se ticalo trgovine organa i užasnim  
5 stvarima, da, jeste, rekao sam da ih jesam -- ja ih jesam  
6 ošamario, to sam javno rekao i to sam -- ja nisam neko ko  
7 izbegava svoju odgovornost. Ja to jesam rekao, jesam to  
8 uradio, i to sam tada rekao kada sam tamo bio i rekao sam  
9 zašto.

10 I ja sam i ošama -- ošamario, kako bih zaštitio svoju  
11 reputaciju i njihovu reputaciju.

12 [BRISANO]

13 [BRISANO]

14 [BRISANO]

15 [BRISANO]

16 [BRISANO]

17 [BRISANO]

18 [BRISANO].

19 [BRISANO]

20 [BRISANO]

21 [BRISANO]

22 [BRISANO]

23 [BRISANO]

24 Ne kažem ni da sam ja anđeo, ali nemam apsolutno nikakve  
25 veze i nikakvu odgovornost u vezi sa optužbama koje mi se

1 stavlja ju na teren [sic], niti ja o tome imam bilo kakvih  
2 saznanja.

3 Ja imam dvoje dece koje se leče, moja supruga se leči,  
4 život mi je uništen i razoren i ja vam se zahvaljujem na  
5 pravdi koju ovde pokazujete celom svetu, i na pravosuđu koje  
6 ste uspostavili.

7 To je sve što imam da kažem, Časni Sude. Moj život je u  
8 vašim rukama. Ja ne tražim -- za milost, ja tražim za pravičnu  
9 -- ja tražim pravičnu i logičnu presudu. Milost ne tražim, jer  
10 nisam uradio ništa zbog čega bi trebalo da molim da mi se neko  
11 smiluje. Ako se za nekog zaključa da je kriv, i ako se neko  
12 osudi što je učestvovao u ratu, ako je to osnov za osuđujuću  
13 presudu, onda ćete more [sic] -- morati ovde da dovedete  
14 16.000 pripadnika Oslobodilačke vojske Kosova. Ali da sam ja  
15 bio učesnik u udruženom zločinačkom poduhvatu, onako kako se  
16 to navodi u optužnici, nisam. A, ako hoćete da me osudite i  
17 oglasite krivim što sam bio pripadnik Oslobodilačke vojske  
18 Kosova, onda da, to sam bio. Kao i još 16.000 ljudi koje isto  
19 možete ovde da dovedete. A, ako je to pravda, kakva se ovde  
20 ostvaruje, onda će najmanje tih 16.000 kosovskih vojnika  
21 takođe moći ovde da se nađu.

22 Hvala vam. Nemam više ništa da dodam.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] U redu.

24 Pre nego što završimo sa radom na pretresu, obraćam se  
25 stranama u postupku i Zastupniku žrtava, kako bi proverila da

1 li neko pitanje želite da pokrenete pred panelom.

2 G. Tužioče, izvolite, imate reč.

3 G. DE MINICIS: [Prevod] Ne, Hvala, Časni Sude.

4 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] Zastupniče  
5 žrtava.

6 G. LAWS: [Prevod] Ne, Hvala, Časni Sude.

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] A, vi  
8 Branioče?

9 G. GILISSEN: [Prevod] Ne, Hvala, Časni Sude.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA VELDT-FOGLIA: [Prevod] U redu.  
11 Hvala.

12 U tom slučaju, na osnovu Pravila 136 pravilnika, ovaj  
13 pretres je završen u skladu sa pravilnikom. U ovoj fazi više  
14 se neće izvoditi dokazi, niti će se iznositi izjašnjenja, osim  
15 u izuzetnim okolnostima, i ako se pokaže da postoji valjan  
16 razlog. Naravno, to ne važi za pitanja koja se redovno  
17 preispituju, kao što je na primer pritvor g. Shale.

18 U ime ovog Panela, zahvaljujem se stranama u postupku,  
19 Zastupniku žrtava na doprinosu koji su dali za -- završnoj  
20 reči, i na njihovom radu i pomoći od kako je predmet prosleđen  
21 ovom Prvostepenom Panelu. Zahvaljujem se takođe usmenim  
22 prevodiocima, radima [sic] -- radnicima za audio-vizuelna  
23 pitanja, stenografu, obezbeđenju, ljudima iz službe za  
24 organizaciju rada u sudnici i svima u sudnici i van nje, koji  
25 rade sa Sekretarijat i koji su nam omogućili vođenje ovog

1 suđenja.

2 Mi ćemo blagovremeno izdati nalog o rasporedu, kojim ćemo  
3 utvrditi datum izricanja presude.

4 Pretres je završen.

5 --- Sednica se završava u 15:06 časova

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25